

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE COMMISSIE FYSIEKE LEEFOMGEVING DORDRECHT D.D. 19 JANUARI 2021

Vergaderkamer – (digitale vergadering)

Voorzitter: dhr. Soy
Commissiegriffier: dhr. Den Boer
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Van der Bergh (PvdA)
Dhr. De Boer (Beter Voor Dordt)
Dhr. Chapel (CDA)
Dhr. Gündogdu (Beter Voor Dordt)
Dhr. Hartog (PVV)
Mevr. Klein-Hendriks (ChristenUnie-SGP)
Dhr. Kleinpaste (Gewoon Dordt)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Loekemeijer (D66)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Noldus (VVD)
Dhr. Oostenrijk (CDA)
Dhr. Stolk (VSP)
Dhr. Struijk (ChristenUnie-SGP)
Dhr. Timmer (GroenLinks)
Portefeuillehouders: wethouder P. Sleeking

Opening

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De voorzitter: Goedenavond dames en heren. Welkom bij de vergadering van de commissie fysieke leefomgeving van dinsdag 19 januari 2021. Ik open hierbij de agenda. Voor de volledigheid voor het verslag wil ik aan de griffier, Mark den Boer, even vragen om alle namen op te lezen. Mijn naam is Osman Soy, ik ben voor vanavond de voorzitter. En Mark gaat even de presentielijst oplezen.

De griffier: Goedenavond. Aanwezig in de vergadering zijn: de heer Kuhlmann van de VVD, de heer Timmer, GroenLinks, de heer Loekemeijer, D66, de heer Hartog, PVV, de heer Chapel van het CDA, de heer Van der Meer, GroenLinks, de heer Kleinpaste, Gewoon Dordt, de heer Gündogdu, Beter Voor Dordt, mevrouw Klein-Hendriks, ChristenUnie-SGP, mevrouw Van der Bergh, Partij van de Arbeid, de heer Struijk, ChristenUnie-SGP, de heer Stolk van de VSP, de heer Noldus van de VVD, de heer De Boer van Beter voor Dordt, de heer Portier van de SP en als laatste de heer Oostenrijk van het CDA. Dat is wat tot nu toe in de vergadering aanwezig is.

De voorzitter: Dank je wel, Mark. Dan wil ik hierbij de agenda vaststellen. Kan de commissie instemmen met de voorliggende agenda? Ik kijk in de chat. Ik zie Gertjan, dat was de heer Kleinpaste. Mijnheer Kleinpaste, u heeft het woord.

De heer Kleinpaste: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ja, om straks in de agenda een misverstand te voorkomen, zou ik op dit moment al willen pleiten om punt 6 van de agenda niet consultatie conceptprogramma Dordwijkzone te noemen, maar presentatie conceptprogramma Dordwijkzone. Omdat mijn voorstel is de consultatie echt uit te stellen totdat we de informatie goed hebben kunnen verwerken in de fractie.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kleinpaste. Ja, voordat de vergadering begon hadden wij hier ook al een onderonsje van, wordt het een presentatie, hebben we daar wel genoeg tijd voor? Dus ik neem uw opmerking van harte mee. En we zullen even zien hoe dat loopt. Of zegt u aan de voorkant al van, wij willen alleen een presentatie en het later inhoudelijk. Of laat u dat van de tijd afhangen?

De heer Kleinpaste: Nee, ik wil het later inhoudelijk bespreken.

De voorzitter: Duidelijk. Mark, moet ik daar meer mensen voor vragen, of kunnen we dat zo vaststellen? Zijn er mensen die daar ... Mijnheer Oostenrijk die steunt dat. Ik draai me even andersom. Zijn er mensen die daar bezwaar tegen hebben om vanavond het alleen bij een presentatie te houden? Punt 6. Ik zie niks in de chat. Dan gaan we het zo doen, mijnheer Kleinpaste. Ik vind dat een prima voorstel.

De heer Kleinpaste: Dank u wel.

Mevrouw Van den Bergh: Voorzitter?

De voorzitter: Met vragen, uiteraard kunt u wel vragen stellen.

Mevrouw Van den Bergh: Oké, ja.

De voorzitter: Want dan wil ik er wel voor waken dat het ook echt verhelderende vragen zijn. En niet dat we alsnog belanden in een politieke discussie, waarvan we zojuist hebben besloten om dat uit te stellen. Dus alleen verhelderende vragen, zodat u die informatie kunt meenemen voor een later tijdstip waarop het wel inhoudelijk wordt besproken. Dank. Mededelingen. Ik zag eentje in de chat, maar ik ga even naar mijn eigen lijstje kijken. Even kijken, dat is een mededeling vanuit de commissiegriffier. De griffier wijst ons erop dat er morgenavond om 18:45 uur de technische sessie over de revitalisering van de stadspolderring plaatsvindt, dat vindt plaats via Teams. Daar zijn ook een aantal interne en externe groepsspecialisten bij. Maar alle onderliggende stukken vindt u in het nieuwe raadsinformatiesysteem. En ik zag volgens mij de heer Oostenrijk. Ik heb begrepen dat de heer Oostenrijk op dit punt nog een voorstel wil doen. Mijnheer Oostenrijk, u heeft het woord.

De heer Oostenrijk: Ja, voorzitter, dank. Ja, ik heb vanmiddag kennis genomen van die aanvullende stukken. En die verontrustte mij in die zin als het gaat om de waarde van

die technische sessie morgenavond. Die aanvullende stukken bevatten een aantal rapporten, ook een nieuw begeleidend schrijven vanuit de ambtelijke sector. En dan wordt er ook nog over een rapport gesproken wat niet bij de stukken zit. En dat zijn rapporten die behoorlijk technisch van aard zijn en elkaar deels ook tegenspreken. Dus ik vraag me in genoemde af wat nu de waarde van de technische sessie gaat worden als veel commissieleden die dan aan die technische sessie gaan deelnemen nauwelijks de gelegenheid hebben om nu kennis te nemen van de stukken die we vandaag hebben ontvangen, ook deels met een datum van eergisteren.

De voorzitter: En wat is uw ...

De heer Oostenrijk: Want het gaat ook om tijdig kennisnemen van stukken.

De voorzitter: Ja.

De heer Oostenrijk: En we hebben hier een goed voorbeeld van hoe het eigenlijk niet zou moeten.

De voorzitter: Maar even procedureel, wilt u daarmee voorstellen om de technische sessie uit te stellen tot een nader moment?

De heer Oostenrijk: Ja, ik wil graag in die zin ook de vraag bij de commissieleden neerleggen of zij dit op voorhand toch willen bespreken. Ik neig naar uitstel, wil je recht doen aan een gedegen bespreking met ambtenaren. Maar dan moet je wel de kennis hebben ... Dan moet je de kennis hebben opgenomen van de stukken die er nu liggen.

De voorzitter: Ja. Ik kijk even naar de commissiegriffier. Wat is wijsheid? Kan dat ...

De griffier: Misschien goed om even inderdaad zo te reageren. Ik heb ook net in de chat even aangegeven, een alternatieve datum zou kunnen zijn 28 januari. Want de bespreking van de RIB staat wel voor 2 februari al gepland. En dat heeft ermee te maken natuurlijk dat de wethouder aangaf dat er voor 1 maart duidelijkheid moet zijn. Dus de technische sessie zou ook 28 januari kunnen, en dan kunt u op 2 februari het alsnog inhoudelijk ook bespreken in de commissie. Dus als die datum op steun kan rekenen, dan kunnen we het ook volgende week doen.

De heer Oostenrijk: Dank. Voorzitter.

De voorzitter: Ja?

De heer Oostenrijk: Dan toch even, klopt het dat er op 28 januari ook commissie grote projecten staat geagendeerd?

De griffier: Ja, dat klopt, maar dan doen we dit daaraan voorafgaand.

De heer Oostenrijk: Oké.

De griffier: Net zoals de bedoeling vanmorgen zeg maar was, van 18:45 uur tot 19:45 uur ofzo.

De heer Oostenrijk: Oké. Dus dat heeft mijn voorkeur.

De voorzitter: Oké, dan denk ik dat we er zo uit gaan komen. Ik zie al een aantal collega's die daarmee instemmen. Dus ik denk dat we het dan gewoon zo gaan doen, mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Dank.

De voorzitter: Ja? Oké, dat staat ook genoteerd. U wordt vanavond op uw wenken bediend. Zijn er nog andere mededelingen vanuit de commissie? Er waren geen mededelingen bij ons gemeld in ieder geval.

2. Vaststellen besluitenlijst adviescommissie van 13 januari 2021

De voorzitter: Dan ga ik door naar agendapunt 2, het vaststellen van de besluitenlijst adviescommissie 13 januari 2021. Er zijn vooraf geen wijzigingsvoorstellen ingediend, maar voor de volledigheid wil ik toch vragen, kan de commissie instemmen met de besluitenlijst? Indien dat niet het geval is, verneem ik dat graag via de chat. Maar ik zie niks binnenkomen. Dan is hierbij de besluitenlijst van de adviescommissie 13 januari jongstleden die is vastgesteld.

3. Vragen aan het College

De voorzitter: Gaan we door naar agendapunt 3, vragen aan het college. De heer Kleinpaste heeft vragen aangemeld over de voorwaarden en behandeltermijnen bij het aanvragen van een startlening. Ik geef graag de heer Kleinpaste het woord.

De heer Kleinpaste: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ja, dat heb ik inderdaad vandaag nog aangemeld bij de griffier, omdat ik een artikel las in AD De Dordtenaar, gemeente Dordt trekt een miljoen euro uit om huizenjagers te helpen. En mijn vraag is deze, ik bedoel prima om starters te helpen en daar een lening voor beschikbaar te stellen. Maar de behandeltermijn voor die lening binnen de gemeente is 8 weken. Criterium is ook dat er een voorlopig koopcontract moet liggen voor de aanvrager. En ik een voorlopig koopcontract onder voorbehoud van financiering wordt doorgaans afgesproken dat die financiering rond moet zijn binnen 6 weken. Soms 4, soms 8, maar in ieder een termijn die korter is doorgaans en anders net zo lang als de behandeltermijn die de gemeente nodig heeft. En dan lijkt mij die regeling niet zo effectief te worden. Dus mijn vraag aan de wethouder is, klopt mijn constatering? En als die klopt, is er dan iets aan de behandeltermijn bij de gemeente te doen?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kleinpaste. Ik kijk even of dat er vanuit het college iemand het woord neemt. Mijnheer Stam, als die aanwezig is. Die is niet aanwezig. De heer Sleeking. Is er iemand vanuit het college aanwezig, jongens? Ik kijk even bij de deelnemerslijst. Ik zag eerder de heer Sleeking een opmerking typen dat hij geen

verbinding kreeg. Ik ga hem even uitnodigen om deel te nemen aan de vergadering. Ik wacht even een minuutje, mijnheer Kleinpaste. Ik heb hem even zelf actief uitgenodigd voor de vergadering. Mijnheer Sleeking, bent u in de vergadering?

De heer Sleeking: Ja, het is mij weer gelukt, voorzitter. Het ging wat moeilijk vanavond.

De voorzitter: Ik heb u op de valreep uitgenodigd. Althans, net iets te laat, want er is een vraag aan het college gesteld.

De heer Sleeking: Ja, die heb ik nog wel meegekregen.

De voorzitter: Oké.

De heer Sleeking: Maar ik moet het antwoord daarop schuldig blijven, dit zit in de portefeuille van collega Stam.

De voorzitter: Ja, dat dacht ik al.

De heer Sleeking: Dus we zullen de informatie doen toekomen aan mijnheer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Hartelijk dank daarvoor, dan zie ik het tegemoet.

De voorzitter: Oké.

De heer Sleeking: Ik weet namelijk niet of het ook in het voorstel stond zoals dat ook door de raad is vastgesteld. Dat moet ik even navragen.

De voorzitter: Oké, dat volgt. Dank u wel, mijnheer Sleeking. Voor de rest zijn er geen vragen aan het college vooraf ingediend. Tenzij er nog een brandende vraag is vanuit de commissie, wil ik daar kort de gelegenheid voor geven, en anders ga ik snel door. Ik kijk in de chat. Eén vraag vanuit de PvdA. Mevrouw Van der Bergh, u heeft het woord.

Mevrouw Van der Bergh: Ja, ik kan ... Goedenavond. Ik kan kort zijn. Want ik had wel een vraag ingediend, maar te laat. Excuses daarvoor, dat hoorde ik van de griffier. Maar heel kort. Nog even over onze vragen over de rioolkast, waar we begrepen in Dubbeldam. Die worden beantwoord, dat is naar ons onderweg. Maar we hebben ook begrepen dat er inmiddels een brief uit is in de wijk die nogal tot onrust heeft gezorgd. Dus ik weet niet, kan de wethouder daar nog een toelichting op geven? Of staat dat ook als toelichting op onze vragen?

De voorzitter: Mijnheer Sleeking.

De heer Sleeking: Ja, voorzitter, dat klopt. Dat is ook opgenomen in de brief naar alle inwoners van de wijk. Daar staat in dat er opdracht is gegeven om de rioolkast te verkleinen tot het model zoals u daar eerder kennis van heeft genomen. Dat is ook conform besluit van het college. En als tweede onderdeel dat wij binnenkort met voorstellen komen rondom de aansluiting van de toegangspaden tot de ontsluitingsweg. U ontvangt de antwoorden op uw vragen heel binnenkort, want die hebben we vandaag

vastgesteld. Daar zitten ook de tekeningen bij zoals door u zijn opgevraagd, en daar kunt u uw eigen conclusies aan verbinden.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Sleeking.

De Sleeking: En overigens is er één inwoner, en dat is de bewoonster waar ook dat gemaal voor is geplaatst, die ontvangt een separate brief, omdat haar situatie wat specifiek is dan die van de andere bewoners.

De voorzitter: Duidelijk en begrijpelijk ook. Dank, mijnheer Sleeking, voor de beantwoording.

Mevrouw Van der Bergh: Ja, bedankt.

Stukken ter bespreking

4. Vaststellen geactualiseerde Welstandsnota Dordrecht – Raadsvoorstel

5. Jaarverslag Welstand- en Monumentencommissie 2018-2019

De voorzitter: Dan komen we bij agendapunt 4 en 5, die we gezamenlijk gaan bespreken. Agendapunt 4, vaststellen geactualiseerde Welstandsnota Dordrecht. En agendapunt 5, jaarverslag Welstand- en Monumentencommissie 2018-2019. Het is voor bespreking in de commissie geagendeerd door de fracties Gewoon Dordt, VVD, ChristenUnie-SGP en PvdA, met de volgende politieke vragen of de benodigde focus. Geef deze aangepaste nota genoeg richting om te kunnen gebruiken in de toekomstige discussie over de omgevingsvisie. Deze vraag is gesteld door Gewoon Dordt. Is de welstandscommissie in haar huidige opzet het juiste instrument in de toekomstige structuur, of moeten wij verkennen dat daarin zou kunnen of moeten veranderen? Ook door Gewoon Dordt, maar die sluit eigenlijk een beetje aan bij de vorige vraag. Aandacht voor groene gevels en geluidsabsorberende materialen, vanuit ChristenUnie-SGP. Wat is nut en noodzaak nog van de welstandscommissie? PvdA. Schieten de welstandseisen op onderdelen niet te ver door met negatieve gevolgen voor de ontwikkeling van de stad? En die vraag is gesteld door de VVD. Dus het zijn heel wat politieke vragen. We moeten even kijken hoe we dat gaan doen in de bespreking straks. 2 weken geleden heeft u uitgebreid met de leden van de welstands- en monumentencommissie gesproken. Vanavond is de politieke ronde, waarbij het aan de commissie is de raad te adviseren over de afhandeling van het raadsvoorstel. De eerste termijn beginnen we met de fracties die een politieke vraag hebben aangedragen. Daarna pakken we de gebruikelijke sprekersvolgorde weer op. Ik wil graag beginnen met de fractie Gewoon Dordt. Ik denk de heer Kleinpaste vanuit Gewoon Dordt?

De heer Kleinpaste: Ja, voorzitter, dat heeft u goed bedacht in dit geval. Dank daarvoor. Blij dat we vanavond dit politiek kunnen gaan bespreken. En dat we daar iets over kunnen vinden. Want ik vind het een hele belangrijke nota, de welstandsnota. Vooral ook omdat we richting Omgevingswet aan het voorsorteren zijn. En ik ben er bezorgd over of de welstandsnota en de functie van de welstandscommissie in voldoende mate

anticipeert op dat wat er in de Omgevingswet straks verlangd wordt van ... Ik val weg, ben ik nog hoorbaar?

De voorzitter: Ja hoor, gaat u verder.

De heer Kleinpaste: Oké. Sorry, er gebeurde wat in mijn computer wat ik niet voorzag. Ik vind het belangrijk te weten of die welstandscommissie daar straks wel goed voor geëquipeerd is. En of het de meest voor de hand liggende commissie is om in die Omgevingswet en bij de omgevingsvisie een prominente rol te vervullen. Dus dat is ook meteen mijn vraag aan het college, of die willen reflecteren op de manier waarop de welstandscommissie in die nieuwe wetgeving dat het beste zou kunnen doen. Als ik dan kijk naar die welstandsnota, dan staan daar bijvoorbeeld ook de basiscriteria in waaraan getoetst wordt. Ik vind die criteria, het zijn er vijf, tamelijk algemeen. Ik heb geprobeerd ze te duiden door me maar eens af te vragen of we met deze criteria in de hand het Groningermuseum ooit in Dordrecht zou kunnen zijn gebouwd. Of dat de architectuur van Hundertwasser of Gaudi door de welstandscommissie zou komen. Want ik vind ze wat vaag en algemeen, en dan raakt het iets van heel breed interpreteerbaar en daarmee ook tamelijk willekeurig. En in datzelfde verband ben ik dan benieuwd hoe het college doorgaans met adviezen van de welstandscommissie omgaat en welk percentage ervan bijvoorbeeld ook weleens terzijde wordt gelegd, omdat het college dan toch een andere koers vaart. Dat zou ik wel heel graag willen weten of daar inzicht in bestaat. En ook een vraag aan het college of buiten welstand en deze welstandsnota er niet veel meer vast zou moeten worden gelegd rondom de participatie van inwoners binnen het kader van de Omgevingswet dan nu lijkt te gebeuren? En hoe de visie in het college daarop is. Dus dat zou ik nog heel graag willen weten. En dan, ja, zit ik ook inderdaad ook met een aantal regelgevingen rondom het toepassen van bijvoorbeeld groene wanden, dat soort zaken, waarvan de welstandscommissie 2 weken geleden zei, dat past niet binnen die historische binnenstad. Terwijl het heel goed denkbaar is dat dat ook in de historische binnenstad wel zijn ruimtebeslag zou kunnen krijgen op een verantwoorde manier. Dus ook daar zou ik wel enige reflectie vanuit het college op willen hebben. En dat zijn voor dit moment mijn opmerkingen en vragen die wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kleinpaste. U was net iets te lang aan het woord waardoor u uw drinken heeft laten moeten gaan.

De heer Kleinpaste: Sneu hè?

De voorzitter: Dat heeft u vooral aan uzelf te danken. Maar het zijn heel wat vragen aan het college. Ik heb mee zitten schrijven, en ik denk de wethouder ook. Dus we zullen even kijken of dat uw vragen straks beantwoord zullen worden. Dan ga ik door naar de volgende fractie en dat is ChristenUnie-SGP. Wie mag ik het woord geven?

Mevrouw Klein-Hendriks: Ja, voorzitter, als het goed is ... Ben ik verstaanbaar?

De voorzitter: Ja, u bent in beeld en ik hoor u ook. Ga uw gang.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ja, dank u wel. Nou, er zijn eigenlijk twee punten. Tijdens de technische sessie is ook specifiek gevraagd naar natuurinclusief bouwen, waarbij de welstandscommissie ook wees op criteria voor het buitengebied en voor stedelijk groengebieden. Dat blijken aanbevelingen te zijn, maar tegelijkertijd betekent het ook dat voor slechts twee van de veertien gebieden waarvoor gebiedsgerichte criteria zijn genoemd, er aanbevelingen zijn voor natuurinclusief gebouwontwerp. In september ... Nou ja, er is eerder wel ook over geschreven door de milieufederatie. En we verwijzen ook naar het coalitieakkoord waarin wel veel wordt gesproken over een gezonde en groene stad. En dan valt het misschien een klein beetje tegen dat het in de welstandsnota zo weinig terugkomt. En om die rede zouden wij de wethouder ook in overweging willen geven om de welstandsnota aan te passen door natuurinclusieve gebouwontwerpen weer als criterium, en dus niet alleen als aanbeveling, maar als criterium op te nemen in de nieuwbouw voor de bestaande stad. En ook daarnaast in de bestaande stad als aanbeveling op te nemen om in natuurinclusieve gevelontwerpen groene of blauwe structuren op te nemen. Het gaat juist net om die versteende gebieden waar vergroening en klimaatadaptatie belangrijk zijn en tegelijkertijd ook groen een toegevoegde waarde heeft. Maar wij hadden het ook over, in de politieke vragen, over de geluidsabsorberende gevels, meer de akoestische situatie. Dus hoe wij geluidshinder in de stad zouden kunnen ervaren. Want groene en blauwe structuren kunnen bijdragen aan het tegengaan van hittestress en het vastleggen van CO₂, enzovoort. Maar tegelijkertijd kunnen ook bepaalde gevelontwerpen, en ook groene gevelontwerpen, andere bijdragen geven. Want een groene gevel of een gevel met openingen kan ook een akoestisch effect hebben in de omgeving. En wij zouden de wethouder willen vragen om de functie van de gevels voor akoestische verbetering van de gebouwde omgeving, om die een prominentere plaats te geven in de welstandsnota. Mijn vorige spreker gaf aan dat er een aantal basiscriteria is opgenomen in de welstandsnota. Nou precies bij die basiscriteria zouden we ons kunnen voorstellen dat op het niveau van de stedenbouwkundige structuur of het landschap en omliggende gebouwen ook het functionele eis van het gevelontwerp worden toegevoegd. Omdat de functie van de gevel, naast de vorm en grootte of opbouw van de bouwmassa, belangrijk is. Nou, en dan even hem ietsje concreter maken. Aan een spoor of op een drukke weg is de functie van een gevel een andere dan die in een stille buurt. Op een drukke plek is de akoestische functie van de gevel veel relevanter. Denk ook bijvoorbeeld aan glazen geluidsgevels, die veel meer reflectie geven van geluid dan aan groene gevels. Een gevel met enorme glaspartijen zorgt voor meer werkkaatsing. En in een hoog versteende buurt is de functie ook weer anders dan bij een groene en bosrijke omgeving. Dus de vraag aan de wethouder is om bij de basiscriteria de functie van de gevel bij de plek van het gebouw aandacht te geven. Dat waren de twee punten.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Klein-Hendriks, voor uw inbreng en uw vragen en uw oproep om zaken te veranderen. Het staat genoteerd, en we gaan kijken hoe het college daarop gaat reageren. En dan kom ik bij de fractie van de Partij van de Arbeid. Ik denk mevrouw Van der Bergh.

Mevrouw Van der Bergh: Dat klopt.

De voorzitter: Ga uw gang, mevrouw Van der Bergh.

Mevrouw Van der Bergh: Goedenavond. Welstandsnota. Ook wij hebben dit onderwerp als bespreking gevraagd. We hebben het allemaal goed bestudeerd, en ook het gesprek 14 dagen geleden met leden van de welstandscommissie hebben wij als een goed gesprek ervaren. En het heeft een duidelijk beeld gegeven van hoe de welstandcommissie opereert, hoe zij erin zitten. En dat was voor ons toch wel goed om dat mee te maken. De Omgevingswet betekent het afscheid van welstandscommissies. Alleen een commissie voor rijksmonumenten is straks nog verplicht en verder niet meer. Nu is ook een welstandscommissie niet verplicht. Maar het welstandsbeleid blijft overeind, en wat ons betreft is dat prima. En de welstandsnota wordt een vast onderdeel van het omgevingsplan. Daar kunnen wij ons helemaal in vinden, want een aantrekkelijke leefomgeving is in ieders belang. Wij willen allemaal goede kwaliteit voor onze woonomgeving en wijken waarin het fijn wonen is. En wij willen een aantrekkelijke stad waar ook toeristen en ondernemers zich fijn voelen. In de nationale omgevingsvisie wordt een goede omgevingskwaliteit van nationaal belang genoemd, en dat vinden wij heel wat. En dat betekent ook dat de invloed en zeggenschap van ondernemers en bewoners een veel grotere rol gaat spelen bij de welstand. En dat er meer ruimte komt voor discussies, en dat juicht de PvdA alleen maar toe. En wat betreft zeg maar met de welstandnota zoals die nu geactualiseerd is, daar kunnen wij in principe mee leven. Hoewel wij, dat zijn we eens met ook de vorige sprekers, wel vinden dat met name de rol van duurzaamheid, klimaatneutraal, ecologisch bouwen, dat dat toch nog het kind van de rekening is. Dat dat nog te beperkt is. Nou ga ik niet alles na wat er eventueel aangepast moet worden. Wij hebben wel één ding waar wij de nadruk op willen leggen, dat is bij het punt van de ruimtelijke inpassing, de elektriciteit, dat is op pagina 169. Daar hebben wij met een paar omschrijvingen moeite mee. Dat zouden we willen verruimen of helemaal willen schrappen. Wij zien de welstandsnota als een basisdocument, en ieder geval wat houvast geeft hoe je oordeelt over de kwaliteit van de leefomgeving in je stad. En dat gaat steeds meer zeg maar, de stad wordt daar steeds meer bij betrokken en dat vinden wij goed. Wij komen dan ook even terug ... Wij blikken dan ook even terug op het gesprek met de welstandscommissie. En wij ... Ja, ons oordeel is toch dat de welstandscommissie zoals die nu functioneert en hoe zij hun takenpakket ziet of wat ook hun officiële takenpakket is, dat is niet de discussie met de stad. Dat zien zij niet in hun takenpakket. Daar staan zij ook zeg maar niet echt open voor, dat hebben ze ook toegegeven. Zij zeggen, wij hebben openbare vergaderingen, daar kan iemand naartoe, die kunnen ze zien hoe wij opereren. En als ... Daar zitten ook journalisten bij, en die journalisten geven verslag, maar die halen de onderwerpen uit zijn context. Dat vinden ze vervelend, maar dat is niet anders. Wij verwachten zeg maar een extra communiceren om te laten zien hoe zij hun adviezen onderbouwen. Daar zien wij nog weinig van terug, en dat vinden we eigenlijk jammer, want daar gaan we natuurlijk steeds meer naartoe. Want hun adviezen roepen nogal eens vragen op. Ik heb dan ook het voorbeeld genoemd van de ecologische huizen in Dubbeldam, en dat die geen puntdakjes hadden. Maar hun negatieve advies was vooral de bouwtechniek van de huizen. Dat was een ecologisch systeem, de Finse bouwtechnieken, en dat paste niet binnen hun criterium. En daar schrikken wij nogal van, want je moet zeg maar in de toekomst juist ruim baan gaan geven aan andere bouwtechnieken, andere materialen.

En bijvoorbeeld ook betonvrij bouw, wat meer houtbouw. En daar moet ruimte voor zijn, en daar moet ook een mindset voor zijn dat je zo naar de bouwplannen kunt kijken. Dus dat ... wij zijn eigenlijk ook van mening dat je moet zeggen van nou, wij willen een ... Zeg maar straks in de Omgevingswet wordt er toch al afscheid genomen van welstandscommissies. Maar wij willen eigenlijk nu al afscheid nemen van de welstandscommissies. Er wordt, wethouder Sleeking zegt het in het voorwoord van de welstandscommissie van de nota, dat de discussie over de ruimtelijke kwaliteit, dat die nog op gang moeten komen. En dat is ook prima. En dat eigenlijk een soort tijdspad wordt geschetst tot 2029. Dat vinden wij nogal lang, want dat is ook met de implementatie van de omgevingswet, en dat begrijpen we allemaal wel. Maar wat ons betreft, en daar willen we ook de reactie van de wethouder op en ook van andere commissieleden, om die discussie nu al veel eerder te gaan starten. En om te kijken hoe je die kwaliteit van de ruimtelijke omgeving, hoe je die kunt toetsen op een andere manier dan via een welstandscommissie. Op dit moment zijn er al ambtenaren die doen al een deel van de toetsing. En wat ons betreft kan dat uitgebreid worden. En ook de discussies met de stad kunnen al toenemen. Dat wordt al gedaan, want er worden al projecten gedaan, zoals met de Spuiboulevard of de Spoorzone, zoals dat heet. Dat juichen wij alleen maar toe. En wat ons betreft zeggen we, we nemen we al afscheid van de welstandscommissie, maar niet van de monumentencommissie. Want de kwaliteit van onze monumenten daar moet streng op getoetst worden. Dat is straks ... Dat blijft ook, dat is ook een belangrijk onderdeel van de omgevingswet. En daar staan wij ook volledig achter. Wij willen ook ... Maar wij willen eerst de discussie even afwachten met de commissie en met de wethouder om ... Want wij hebben wel plannen om in de raad met amendementen te komen. Dit was even de eerste termijn.

De voorzitter: Oké. Dank u wel, mevrouw Van der Bergh. Uw opmerkingen staan ook genoteerd. Dan ga ik snel door naar de volgende fractie. Mijnheer Kleinpaste, ik zag uw interruptie net iets te laat, waardoor ik twijfelde of dat dat nou op de vorige spreker of deze spreker was, nadat ik even mevrouw Van der Bergh niet heb onderbroken. Heeft u nog iets te vragen, of zullen we doorgaan?

De heer Kleinpaste: Voorzitter, ik was wat laat om dat in te typen. Had betrekking op een opmerking van mevrouw Klein-Hendriks. Maar het vervalt, we gaan gewoon door.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Dan gaan we door naar VVD. Wie mag ik het woord geven namens de VVD?

De heer Noldus: Ja, voorzitter, dat ben ik. Hoort u mij?

De voorzitter: Oh, mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Ja.

De voorzitter: Mijnheer Noldus, u heeft het woord.

De heer Noldus: Dank u wel. Ja, naar aanleiding van een aantal politieke vragen die gesteld zijn, is op dit punt bij ons toch, ja, toch wel een soort van twijfel. Want de

Dordtse VVD is geen grote voorstander van een strikte welstandscommissie. En dat is ook misschien de strekking van onze politieke vraag. Maar aan de andere kant hebben we ook een, nou de vorige spreker gaf het ook al aan, de ruimtelijke ordening en de kwaliteit daarvan is ook voor ons wel enorm belangrijk. Ik heb voor mezelf altijd als ik aan het afschaffen van iets van een welstandscommissie denk, dan schieten de beelden van België door mijn hoofd als reden waarom een welstandscommissie wel iets zou toevoegen. Maar even in het kort vinden we, er zijn teveel kaders, en ook een aantal waarvan ik echt denk, moeten we daar nou wel iets van vinden en moet daar nu wel bij de welstandscommissie neergelegd worden. En voordat ik dat ga zeggen, wacht ik op de vraag van de heer ...

De voorzitter: Ja, eigenlijk heeft u zich nog niet helemaal uitgesproken, want u komt nog tot uw punt. Dus dan denk ik ...

De heer Noldus: Ik ga aan de opsomming beginnen, dus als hij nu een vraag heeft dat mag dat wel even.

De voorzitter: Oké. Mijnheer Kleinpaste, ik denk op het punt van België misschien?

De heer Kleinpaste: Nou ja, op het punt van België en de mate waarin we daar als gemeenteraad zelf verantwoordelijk voor zijn. Want er bleef mij bij uit dat gesprek met de welstandscommissie dat bijvoorbeeld dat voorbeeld van die fabriekshal pal tegen die tuin van mensen aan, waardoor ze tegen een hele hoge wand aan kijken. Daarvan zei de welstandscommissie terecht van, dat kunnen wij helemaal niet tegengaan, want als het bestemmingsplan de ruimte biedt, dan moeten we dat gewoon goedkeuren. Dus mijn vraag aan de heer Noldus is van, moeten we voor de bewaking van dat soort aspecten niet veel indringender en veel preciezer in de omgevingswet en in bestemmingsplannen zelf acteren.

De heer Noldus: Ja nou, goede vraag. En ik dat ik daar al volmondig ja op kan zeggen. Dat ga ik zo meteen in nog een aantal andere voorbeelden noemen, waarvan ik denk, is dat nou iets wat je in de welstandscommissie, of in de welstandsnota moet ik zeggen, wil vastleggen. En ik denk inderdaad dat dit soort zaken, waar de welstandscommissie uiteindelijk toch niet oordelend over kan zijn, dat moet in andere stukken vastgelegd zijn, zeker. Als ik dan verder ga, ja, met mijn woordvoering. Te veel kaders opgelegd in die, nou de heer Kleinpaste gaf dat in zijn tekst al aan, het woord willekeur. En zeker gezien de formulering ook van een aantal, alleen op de schijn van willekeur bij dit soort kwesties dient zeer stringent te worden voorkomen. En een aantal kaders die onze fractie dan is opgevallen, om er een aantal uit te lichten, niet limitatief, is dat het enkel mogelijk is om een rechthoekig gebouw te plaatsen. En nou, missen we daar niet heel veel kwalitatieve uitbouw mee die niet exact rechthoekig zijn. Er zijn hele goede, mooie voorbeelden van te vinden waar echt niet niemand negatief zich over zal uitlaten. Geluidsschermen, is dat nou iets wat we echt aan de welstandscommissie willen overlaten. Moet die nou overal identiek zijn. Nou, voor de Dordtse VVD hoeft dat niet. Laat die dingen vooral functioneel zijn en ook passen bij de omgeving en een stukje uitstraling. Maar laat ze vooral functioneel zijn, en daar hoeft de welstandscommissie geen zware rol in te hebben. En een derde is, nou wat 2 weken geleden ook besproken

is, zijn de kleedkamers bij RCD. En is dit nou wel een locatie en een functie waar we in de volledigheid de nota op van toepassing willen laten zijn. Dit is ook typisch zo iets wat als kwestie is opgerakeld, ja, waarvan wij zeggen, dat kan best wel een tandje minder. En één van de andere aspecten uit de welstandsnota, en dat is iets waar ik ook een vraag aan het college heb, daar zijn welstandsvrije wijken op verzoek genoemd. En op pagina 24 is er ook een kaartje van ingetekend. Nou is dat volgens mij, en dat is ook de vraag, zijn dat mogelijkheden voor welstandsvrije wijken op verzoek? Maar toen ik de vraag aan de welstandscommissie stelde, volgens mij zijn er nog geen van die wijken ook daadwerkelijk welstandsvrij. Dus mijn vraag is, is er al een welstandsvrije buurt op aanvraag toegewezen? En zo niet, is dat dan niet iets wat we heel snel willen gaan doen in bepaalde pilots, en waar we ook als gemeente over willen communiceren. Want zowel via de gemeentelijke website als via Google geeft dat vooralsnog weinig hits. En de enige welstandsvrije zones zijn op De staart en bij de Zeehaven. Maar dat zijn niet de welstandsvrije woonbuurten waar ik hier op doel. En dan nog mijn laatste punt, voorzitter, en dat gaat nogmaals over de klantgerichtheid van de commissie, waar volgens mij mevrouw Klein-Hendriks net al wat over zei. Oh nee, dat was de Partij van de Arbeid volgens mij, trouwens. Ja, dat was mevrouw Van der Bergh. En ook de perceptie van willekeur die er in zit. En we zijn net als de welstandscommissie zit net als de gemeenteraad in een rol om dingen voor inwoners mogelijk te maken. En het lijkt alles gezamenlijk. En ik vind dat wij daar als gemeente ook een voortrekkersrol in moeten nemen. Hoe kunnen we dit voorkomen en hoe kunnen we zorgen dat er aan een goede manier niet alleen aan verslaglegging wordt gedaan, maar ook aan betrokkenheid en het goed kunnen staven van initiatieven die ingediend worden bij deze welstandscommissie? Tot zover, voorzitter. Maar ik zie wat interrupties volgens mij.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Noldus. Met één interruptie bent u er doorheen gekomen.

De heer Noldus: Nee, er staan er volgens mij nog hoor. Maar ...

De voorzitter: Oh, wacht even, er komt in de chat komt er wat binnen. Ja, mevrouw Klein-Hendriks. Die heeft een vraag over welstandsvrije wijken.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ja, voorzitter, dank u wel. Dat is naar aanleiding van het hetgeen de heer Noldus aangaf over welstandsvrije wijken en de vraag van, zijn die er al en hoe gaan we daar nou mee om? Moeten we pilots? Vroeg ik mij af of de heer Noldus zelf een opvatting heeft over welstandsvrije wijken. En waarom vraag ik dat? Omdat hij zijn betoog begon met dat hij snel moest denken aan Belgische situaties. En daarnaast heb ik een ieniemienie niet verantwoorde streekproef of pol gehouden, waarbij gewoon mensen in de directe omgeving eigenlijk overwegend aangaven dat ze wel baat denken te hebben bij welstandsbeoordeling in hun omgeving. Dus even los van een technische vraag den de heer Noldus, maar wat is de politieke opvatting van de heer Noldus over welstandsvrije gebieden?

De heer Noldus: Nou, de politieke opvatting is dat wij denken dat in heel woonwijken ook goede kwaliteit behaald kan worden zonder in ieder geval deze omvang van welstandseisen. Of je hem nou volledig moet loslaten of een kleinere lijst moet

handhaven, daar kun je nog over twisten. En dat voor de binnenstad echt andere regels gelden dan voor een gemiddelde woonwijk is voor onze partij in ieder geval buiten kijf. En wij hebben daar ook de vraag over, en dat is inderdaad de technische vraag die we hebben, is er nooit een aanmelding geweest? En is er onderzoek geweest naar hoe dit ligt bij bewoners? Want wat ons betreft is dit in ieder geval een initiatief wat wij graag veelvuldiger gebruikt zouden zien worden. En de kaart op pagina 24 is mooi paars gekleurd met zoals het lijkt potentiële gebieden, maar dat zegt de tekst niet helemaal. Dus daar zouden we graag een toelichting op hebben.

De voorzitter: Die vraag staat genoteerd, mijnheer Noldus, dus we gaan dat even afwachten. Dank u wel. Ik zie dat de heer Van der Meer eerst een vraag had, maar het is dezelfde vraag. Dus dan kunnen we wat mij betreft snel door. Dan gaan we door met de overige fracties in de reguliere volgorde. En dan beginnen we bij Beter Voor Dordt. Mijnheer Gündogdu. Daar ga ik maar even vanuit, want ik zit hier als voorzitter vanavond.

De heer Gündogdu: Inderdaad, voorzitter, dank u wel. Voorzitter, aanvullend op wat collega's zojuist hebben ingebracht in deze discussie, hebben wij ook een aantal punten die we met zowel de commissie als met het college willen delen. Om te beginnen, dat is eerder al gerefereerd, over de positie van de welstandscommissie. Wij hebben natuurlijk in ons gesprek met de welstandscommissie deze vraag ook weliswaar gesteld, maar nu zou ik hem ook aan de portefeuillehouder willen stellen. Nou, wij hebben natuurlijk als stad de ambitie om de stad verder ... Verder aan de stad te bouwen. Waarbij de nieuwe woonwijken, maar ook bestaande woonwijken, worden vernieuwd. En de afgelopen perioden, maanden, jaren, is veelvuldig de rol van de welstandscommissie in het gedrang gekomen. Met de kanttekening dat het werk wat de welstandscommissie weliswaar doet heel goed is, maar de rol die de welstandscommissie in al deze ontwikkelingen in de diverse wijken, dat dat relatief onbekend is. Dan wel dat men eigenlijk de welstandscommissie als het ware een partij ervaart die tegen bepaalde ontwikkelingen is. Dat is een beeldvorming. Dat wil niet zeggen dat die beeldvorming vanuit ons naar voren komt, maar dat hebben we veelvuldig ook gehoord ook hier in de commissie. En onze mening is, hoe kunnen we er nou voor zorgen dat de welstandscommissie, los even van de discussie of je het nou wel of niet zou moeten blijven hanteren. Het is een belangrijk adviesorgaan van het college. Maar de positionering van de welstandscommissie, is dat momenteel wel zodanig ingebed in een bouwproces? Want wij hebben het idee dat de welstandscommissie pas tegen de staart van het proces in beeld komt, terwijl juist de behoefte ook van de omwonenden of belanghebbenden bij een bouwlocatie, dat de behoefte is om met de welstandscommissie in gesprek te gaan over de do's en de don'ts en wat mogelijk is, wat onmogelijk is. Dus daar zouden we een reactie van de welstandscommissie ... Of, van het college willen horen. Daarnaast, voorzitter, wij hebben natuurlijk ook vanuit de praktijk een aantal verkrottingen in de binnenstad mee moeten maken, helaas.

De voorzitter: Mijn Gündogdu, voordat u aan uw nieuwe onderwerp begint, ik heb een vraag en een interruptie. Allereerst, de Kleinpaste heeft een vraag.

De heer Gündogdu: Ja.

De heer Kleinpaste: Ja, voorzitter, even inhakend op het verhaal over dat samen overleggen met de welstandscommissie, wat de heer Gündogdu inbracht. Ik vraag me daarin ook af, omdat de welstandscommissie zelf aangaf dat ze geen rol voor zichzelf zagen in, nou ja, zeg maar contact met de inwoner. Wat uw oordeel dan politiek gesproken is over hoe de welstandscommissie in die opvatting dan zou moeten bewegen.

De heer Gündogdu: Ja.

De voorzitter: Laten we hem gelijk maar beantwoorden, mijnheer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Ja zeker, voorzitter. Die vraag is inderdaad ook gesteld aan de welstandscommissie. En als we op dit moment hetgeen wat de welstandscommissie als rol, als taakopvatting op zich heeft genomen voortzetten, dan denk ik, of denken wij, dat je die discussie, met name de discussie bij de binnenstedelijke ontwikkelingen, niet op een al te juiste manier kunt voeren. Eenvoudigweg omdat de welstandscommissie ook toetst op een bepaald moment in het proces. Maar juist aan de voorkant toetsen, in gesprek gaan met de omwonenden, de direct belanghebbenden. Wij zien daar een belangrijke rol weggelegd voor deze commissie, alhoewel zij dat misschien niet onderschrijven. Dus het is ook zeg maar het organisch nadenken over de rol en de positionering van de welstandscommissie. Wil niet zeggen dat we dit als direct inbreng van zo zou het moeten zijn. Maar dat er een discussie zou moeten zijn over de positionering van de welstandscommissie, dat willen we zeker wel hier inbrengen. Ik denk dat u het daar ook mee eens zult zijn gezien de discussies van de afgelopen maanden rondom bouwontwikkelingen. Ik hoop dat ik daar voldoende antwoord heb gegeven op uw vraag.

De voorzitter: Ja ...

De heer Kleinpaste: Mag ik daar kort op reageren?

De voorzitter: Heel kort, want er staat nog echt een lijst met mensen die ...

De heer Kleinpaste: In die zin van ... Ik herken wat u zegt. Tegelijkertijd, ze toetsen bouwplannen dus zitten we al aan die voorkant. Maar die taakopvatting aan die voorkant, daar zou inderdaad, dat ben ik met u eens, dat zou kunnen verbeteren. Ja.

De voorzitter: Dan gaan we door naar de volgende. Ik moet zeggen, mijnheer Gündogdu heeft wel het record wat betreft interrupties.

De heer Gündogdu: Ja, mooi. Het is een gesprek over en weer hè.

De voorzitter: Ja. Mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Ja, voorzitter, dank u wel. Een vraag aan de heer Gündogdu over de rol van de welstandscommissie ook. Vergelijkbaar als vervolg op de vraag van de heer Kleinpaste. Ik zie toch ... Nou, een welstandscommissie is geen politieke commissie. Dus zij toetsen aan de nota die voorligt. U wenst een andere rol daarin. Maar is het dan niet

ook zaak om die nota, zoals die er ligt, nog eens heel kritisch tegen het licht te houden? En op basis daarvan ofwel werkafspraken ofwel inhoudelijke regels te herzien en nieuwe afspraken over te maken, en op die manier dat te verankeren.

De heer Gündogdu: Ja. Nou ja, kijk ...

De voorzitter: Wacht even, ik ga even door naar de volgende twee.

De heer Noldus: Dat is jammer.

De voorzitter: misschien hebben die in dezelfde lijn of dezelfde richtingen een vraag. Mijnheer Oostenrijk?

De heer Oostenrijk: Ja. Dank, voorzitter. Ja, ik heb met belangstelling geluisterd naar de woorden van de heer Gündogdu. Maar ik concludeer daar wel uit dat zijn insteek over de rol van de welstandscommissie veel verder gaat dan de wettelijke taken die de welstandscommissie heeft. En daar zit ik even mee, omdat namelijk hij suggereert bijna met zoveel worden van, jongens, welstandscommissie gaat al op pad zonder dat er een plan is. En dat lijkt me een beetje raar, want een welstandscommissie kan pas een oordeel vormen als er een voorstel ligt voor een bouwplan. Dus ik kan me niet voorstellen wat de rol van een welstandscommissie zou kunnen zijn als er nog geen bouwplan ligt. Dus hij suggereert iets waarvan ik denk dat dat een onmogelijke opgave is.

De voorzitter: Laten we even ... De vraag staat genoteerd, mijnheer Oostenrijk. Laten we even kijken hoe mijnheer Gündogdu daarop gaat antwoorden. Want zo had ik hem zelf namelijk niet begrepen, maar we gaan het even afwachten. En dan neem ik gelijk mevrouw Klein-Hendriks ook over de rol van welstandscommissie.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ja. Dank u wel, voorzitter. Want het is in het verlengde, inderdaad ook wat de heer Noldus ook al aangaf, en ik wil hem eigenlijk iets verder afmaken. De heer Noldus geeft aan, het is geen politieke commissie en we zouden meer moeten hechten aan de waarde van de beleidsregels. Maar de rol van de commissie is om het college van burgemeester en wethouders te adviseren. Dus mijn vraag aan de heer Gündogdu zou dan ook zijn van, als u eigenlijk vindt dat er meer interactie met de inwoners van Dordrecht moet zijn, ziet u die rol niet eerder bij het college van B&W dan bij de welstandscommissie, die toch primair het college van B&W adviseert.

De voorzitter: Ja. Mijnheer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Ja. Nou, bedankt voor deze vragen. Heel interessant, want dit brengt ons natuurlijk ook verder over onze gedachte rondom de positie van de welstandscommissie. Laat ik bij de vraag van de heer Noldus beginnen, over de rol van de welstandscommissie, het is geen politiek orgaan. Helemaal mee eens. Het college is een ... Laat ik het zo zeggen, het is een belangrijk adviesorgaan van het college. Waarbij ik dus ook direct aangeef dat de welstandscommissie toetst, juist achteraf toetst, op hetgeen wat eerder door de raad is vastgesteld. Maar in de praktijk, wat zien wij vanuit

een vrij recent voorbeeld op de Muys van Holystraat? Dat op enig moment de bewoners die worden op de hoogte gebracht van hetgeen wat de mogelijke ontwikkelaar daar gaat ontwikkelen. En de bewoners die komen pas op enig moment kunnen zij daarop acteren, en de welstandscommissie toetst achteraf. Juist als we met name in de binnenstedelijke gebieden kijken naar de opgave die we hebben, zou dan niet de belangrijke rol van gefaseerd en volgordelijk aan de welstandscommissie liggen, waarbij juist aan de voorkant bij de eerste houtskoolschetsen, de bewoners maar ook de welstandscommissie is betrokken, zodanig dat de toetsing of de advisering of het samen kijken naar de opgave, vooraf al is ingekaderd en niet achteraf wordt getoetst, met alle gevolgen van dien. Want één van de redematies over de welstandscommissie, dat zei u 2 weken geleden ook terecht, wij toetsen achteraf hetgeen wat de ontwikkelaar ons meegeeft. Terwijl juist als je dat aan de voorkant doet, samen met de bewoners, en ook als een soort vraagbaak fungeert voor de bewoners, dan haal je heel veel frustratie weg. Dus het is ook aan u, ook aan deze commissie, om over die rol met elkaar van gedachte te wisselen. Wat ons betreft, ook gezien de huidige tijd waarin we leven, is dat zeker aan verandering onderhevig. Ik hoop dat ik alle vragen hierin heb beantwoord. Wat ik ook overigens ter toelichting op deze vraag wil meegeven. Zojuist gaf collega Van der Bergh aan de welstandscommissie eigenlijk niet meer nodig te hebben, wel de monumentencommissie. Als antwoord ook daarop, en dan maak ik ook de brug op de antwoorden die ik zojuist heb gegeven. Wij hebben het bijvoorbeeld over het DNA van Dordrecht, onze stad is ons heel veel waard. Ik denk dat ik voor alle commissieleden hier spreek als ik zeg dat we van onze binnenstad, maar ook überhaupt van onze stad, houden. En hoe bewaken wij concreet gezegd het DNA van deze stad. En waarom zeggen wij dit? Als je een opgave hebt om duizenden woningen te bouwen, hoe ga je nou ervoor zorgen dat die kwaliteit wat geborgd moet worden, mede door advies van de welstandscommissie, zich terug laat zien in de wijken die we gaan bouwen in de binnenstad die we gaan bouwen. Dus er is wel degelijk behoefte aan een welstandscommissie die actief, niet alleen maar het toetsende kader, maar ook aan de voorkant betrokken is. En bij voorkeur met direct belanghebbenden en omwonenden al aan de kop van het proces in gesprek gaat, en ook hen duidelijk maakt welke kaders er vanuit het college zijn meegegeven aan een bepaalde ontwikkeling of ontwikkelaar. Voorzitter, ik kan er heel lang over praten. Ik heb heel veel mooie ideeën over de rol van de welstandscommissie, maar ik heb ook nog behoorlijke andere punten die ik mee wil geven aan het college.

De heer Noldus: Mag ik nog op één ding kort reageren, voorzitter?

De voorzitter: Ja, er zijn heel wat mensen in de chat. Ik ... Op de één of andere manier, uw inbreng maakt heel veel los.

De heer Gündogdu: Nou, op zich is dat goed. Maar ik heb ook nog een eigen verhaal.

De voorzitter: Ja, want voor u, mijnheer Noldus, voor u was de heer Oostenrijk nog aan de beurt namelijk. Daarna mevrouw Van der Bergh, die daarna nog met hoofdletters reageert. Dus ...

De heer Noldus: Ik wacht op mijn beurt.

De voorzitter: Ik had uw vraag met kleine letters ook gezien, mevrouw Van der Bergh, maar eerst mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Ja, voorzitter, de heer Gündogdu die stelt dat de welstandscommissie pas aan het eind van de rit achteraf iets voor zijn kiezen krijgt. Dat is maar ten dele waar. Want als u zich een keer de moeite wil nemen om een vergadering van de welstandscommissie te gaan volgen, dan ziet u dat de welstandscommissie in verschillende fases geraadpleegd wordt om een oordeel te vormen. En dat begint vaak al inderdaad bij een voorlopig ontwerp, ten einde een eerste weergave te geven van hoe zij een architectonisch ontwerp beoordeelt. Dus het feit ... Laten we zeggen, de stelling dat men achteraf pas komt, die is zeker met de grote plannen niet juist. Je kan je wel afvragen wat in die fase de rol kan zijn van de welstandscommissie. Anders dan dat ik niet vind dat zij dus als het ware de buurt in moeten trekken om bewoners te raadplegen. Dan kom je namelijk weer, en ik zei straks ook, aan die wettelijke taken, dan kom je aan de grens van de wettelijke taken van de welstandscommissie. De vraag is wel gerechtvaardigd wat je er dan anders mee zou moeten. Maar dat is een andere kwestie.

De voorzitter: Ja. Uw vraag en opmerking staat genoteerd. Daarmee vervalt ook de vraag van de heer Noldus, dus dat is mooi. Dan gaan we naar mevrouw Van der Bergh.

Mevrouw Van der Bergh: Ja, want ik had even ook een vraag over dat aan de voorkant van de welstandscommissie. De welstandscommissie zoals die nu opereert, is daar niet toe in staat. Maar aan de andere kant, zou zo'n welstandscommissie die dus moet toetsen, niet te sturend worden aan het begin van het proces? Ik denk dat zo'n planontwikkeling, dat moet gewoon via andere wegen tot stand komen. Wel in overleg met bewoners, dat vind ik allemaal prima. Maar die welstandscommissie nog verder aan het begin, alleen nog maar als er schetsjes zijn, dat zien we niet. Dan wordt dat veel te sturend en dat was ook nooit de bedoeling van de welstandscommissie. En wat u nu zegt over die DNA, wie bewaakt nou de DNA van onze stad, kwaliteit van de stad? Dan denk ik, daarvoor moeten we nu juist een discussie gaan beginnen, en niet pas in 2029. En kijken van, hoe kun je nou zo goed mogelijk met bewoners de kwaliteit van onze stad bewaken.

De heer Gündogdu: Ja, ja.

De voorzitter: Ja, mijnheer Gündogdu, wilt u tot een afronding komen? Want u had het ook over eigen punten die u nog wilt benoemen.

De heer Gündogdu: Jazeker. Nou, met dat laatste over mevrouw Van der Bergh. Mee eens, in die zin dat de rol van de welstandscommissie waarvan u zegt van, nou die discussie dat moeten we nu al gaan starten. Nou ja, wij nemen dus ook een voorzet met deze discussie, en fijn dat we dat met elkaar ook voeren. Eenvoudigweg, het is een optelsom van. Als je de ambitie hebt, en dat hebben wij allemaal, om enorm te investeren in deze stad. Waarbij we zeggen, de karakteristiek van onze Dordt dat moet zo veel mogelijk behouden worden. Waarbij je natuurlijk onderscheid maakt in de binnenstad, beeldbepalende straten en wijken, maar ook juist de buitengebieden. Als je

dat allemaal koestert, wat is dan de rol van een welstandscommissie, of die nou wettelijk is of een andere rol de welstandscommissie zich aankeed? En daar zit zeg maar het fijne eraan. Welke rol willen we een dergelijke commissie geven in enerzijds in relatie tot de bewoners. En mijnheer Oostenrijk zegt van, ja, het is geen rol van de welstandscommissie in conclaaf te laten gaan met de bewoners. Maar ja, dat is nou juist het punt wat heel vaak terugkomt, dat er een enorm verschil van inzicht is. Enerzijds de bewoner zegt van, hoe kan dit nou dat dit is getoetst door de welstandscommissie en door de welstandscommissie goedkeuring heeft gekregen? Terwijl juist zeg maar vanuit het bestemmingsplan bijvoorbeeld een mogelijkheid geldt om rondom de ontwikkeling van Dordtsche Kil IV een enorm grote loods, bestemmingsplan technisch gezien mag het, en zegt de welstandscommissie, ja, wij kunnen er niks aan, want wij hebben dat getoetst aan het bestemmingsplan. Dus het is, terugkomend op wat mijnheer Oostenrijk ook zegt. Ik heb heel vaak, nou heel vaak is misschien te groot, maar in ieder geval drie keer heb ik een bijeenkomst meegemaakt van de welstandscommissie. Want ik zit inmiddels ook al 10 jaar in de raad. En ik weet redelijke mate wanneer ze in positie komen. Maar de vraag aan u is, aan deze commissie is, en ook het college, gezien de huidige ontwikkelingen en met name onze ambitie voor de stad, is de rol die we hebben aangemeten voor de welstandscommissie nog wel het juiste? En dan sluit ik aan op wat mevrouw Van der Bergh aangeeft, die discussie wil ik graag ook met u voeren in deze commissie. Voorzitter, ik heb nog een aantal punten die ik ook nog wil inbrengen, als ik daar de gelegenheid voor krijg. Ik was gebleven bij de verkrotting van woningen, dan wel bedrijfsruimten. Voorzitter, enerzijds hebben wij de ambitie om onze stad nog mooier te maken voor onze inwoners. Maar we zien regelmatig terugkomen dat er zodanig verkrottingen, nou ja, ontstaan. Een bekend voorbeeld is natuurlijk die winkel van de Voorstraat, en hoe lang dat proces heeft moeten duren. En hoe zorgen we er nu voor, met dit beleid in onze zak, dat we zo snel mogelijk kunnen optreden richting de pandeigenaren die hun pand laten verkrotten? Dat is een concrete vraag die we ook aan het college willen voorleggen. Een ander punt, voorzitter, is wat ons betreft ... Wij kijken altijd naar de bouwhoogten van een bepaald gebouw, maar in meerdere mate is ook het bouwvolume aan discussie onderhevig. We hebben het vaak over wederom de hoogte, maar het bouwvolume dat komt wat minder in beeld als het gaat om het mogelijk maken van een gebouw of niet. Hoe denkt het college erover om ook iets over het bouwvolume mee te nemen in deze nota? Voorzitter, ik heb het gehad over de DNA van Dordrecht. Wie bewaakt dat, wie heeft daar een rol in?

De voorzitter: Mijnheer Gündogdu, kunnen we tot een afronding komen? Want ...

De heer Gündogdu: Ja, voorzitter.

De voorzitter: Met die interrupties zijn we nu inmiddels best lang aan het woord.

De heer Gündogdu: Ja, ja.

De voorzitter: Er is nog een nieuwe interruptie ...

De heer Gündogdu: Het is ook een belangrijk onderwerp, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ik werd even getriggerd door bouwvolume en bouwhoogte, dat zijn twee aspecten die mij ook altijd bijzonder boeien. En bouwvolumes zijn volgens mij veel storender in het stadsbeeld dan sec de hoogte. Dus proef ik het nu goed dat Beter Voor Dordt over rank en hoog best wil nadenken, en dat we soms met die hoogte meer zouden kunnen gaan spelen?

De heer Gündogdu: Mag ik daarop reageren, voorzitter? Nou ja, wij geven natuurlijk, mijnheer Kleinpaste, in het bestemmingsplan mee wat de bouwhoogte zou kunnen zijn in een bepaald gebied. Dat geven wij ... Dat stellen wij vast. Wat in zekere mate ook zeker stoort, is het volume. De megalomane gebouwen waarvan je je kunt afvragen of dat wel passend is in een bepaalde omgeving. Dus wat ons betreft zou je dus niet alleen de bouwhoogte expliciet moeten benoemen, maar ook kijken naar het volume. En ik heb nu niet een bepaalde maatstaf in mijn hoofd, dat absoluut niet. Maar dat dit wel in de discussie meegenomen zou moeten worden over ... Althans, in het bestemmingsplan.

De voorzitter: Oké. Mijnheer Oostenrijk als laatste.

De heer Oostenrijk: Ja, voorzitter, de heer Gündogdu die stelt heel veel vragen. Maar ik hoor geen stellingname, laat staan visie, van Beter Voor Dordt. En dat laatste ... En het is heel verleidelijk om op al die vragen in te gaan. Toch even over die laatste, zijnde als grootste fractie van deze raad. U heeft het telkens over het vaststellen van bouwvolumes, hoogtes, breedtes, et cetera.

De heer Gündogdu: Ja.

De heer Oostenrijk: Dat stelt de raad vast.

De heer Gündogdu: Ja.

De heer Oostenrijk: Punt. Dus u hoeft die vraag niet te stellen. U bent zelf primair aan bod om er wat van te vinden, ik kom er straks in mijn eigen bijdrage nog op terug. Maar het heeft geen zin om die vraag te stellen. Nee, het heeft zin om er als partij wat van te vinden. En daar ben ik nieuwsgierig naar.

De heer Voorzitter: Ja, mijnheer Oostenrijk, ik wil even één ding. Want ik speel ... Met Mark hebben we hier ook daarover gehad. Wij merken dat dit enorm speelt binnen de commissie. Alleen als we kijken naar de politieke vragen, dan zijn we wel behoorlijk aan het uitdijen. Dus of we zeggen van, ja, we laten het zo gaan de discussie, dat we van alles bespreken. Of we gaan het toch een beetje indammen en dat we het over de politieke vragen gaan hebben. Want ik wil voorkomen dat we straks 2 uur lang hebben gesproken en de politieke vragen eigenlijk niet aan bod zijn gekomen. Dus dat even een opmerking. Mijnheer Gündogdu als laatste, en dan wil ik toch tot een afronding komen van uw bijdrage.

De heer Gündogdu: Ja, voorzitter, de laatste opmerking van mijnheer Oostenrijk triggert mij. Ik denk, mijnheer Oostenrijk, dat het verschil van politiek voeren, de stad leven, de bewoner meenemen in de ontwikkeling van de stad, dat dat blijkbaar tussen uw partij en onze partij enorm verschillend is. Ik stel deze vragen aan u, dus niet alleen het college, maar ook juist aan u. Wat wilt u hieraan bijdragen? Wij stellen deze vragen terecht, dat wij de discussie met u en het college willen aangaan, juist als het gaat om het volume. Wat is uw mening daarover? Wij ... Ik probeer een opening te creëren ook in deze commissie. En u slaat gelijk al dicht, en u vraagt zich zeg maar wat onze mening is. Mijn mening is helder, wij willen deze discussie aangaan. Maar bent u nou ook bereid om vanuit uw kaderstellende rol deze discussie aan te gaan. En dat is die taakopvatting, het verschil tussen uw politieke opvatting en mijn politieke opvatting. En ja, ik begrijp dat natuurlijk heel goed. Ik probeer out of de blue na te denken, en u zit in een bepaalde koker. Laat dat alsjeblieft los, want dit gaat over de toekomst van onze stad, zou ik zeggen.

De voorzitter: Ja, dank ...

De heer Gündogdu: Voorzitter, en als laatste punt, en deze wil ik wel even maken.

De voorzitter: Nee, ik ga nu echt even afronden, want we hebben punt 6 van een consultatie al teruggebracht naar een presentatie. En als het zo doorgaat dan komen we zelfs niet aan de presentatie vanavond toe. Dus ik wil wel even een punt van orde maken, dat we toch even nog heel wat fracties moeten afgaan.

De heer Gündogdu: Voorzitter, één laatste punt, en die wil ik echt gemaakt hebben. En dat is een vraag ook aan het college. Voorzitter, wij hebben kennisgenomen van de diverse criteria voor welstand. Wat we in zekere mate of in toenemende mate ook weer terugzien in de diverse vragen die wij krijgen van onze inwoners, is bijvoorbeeld het bouwen van een garageruimte, een voormalige garageruimte, als een werkunit, eenvoudigweg omdat het thuiswerken het nieuwe normaal wordt. Vanuit de huidige redentatie is daar heel weinig ruimte. Je kan niet zomaar een gevel of pui veranderen. Maar eenvoudigweg zien we daar een enorme vraag naar, dat mensen echt die ruimte nodig hebben om thuis te kunnen werken. Wel met in ons achterhoofd dat oorspronkelijk die garages of inpandige garages zijn gebouwd voor een auto. Nou, en feitelijk wordt dat minimaal gebruikt.

De voorzitter: Uw vraag is helder, mijnheer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Maar in hoeverre staat of geeft het college, of neemt het college, dit in achterwe... Of ze daar ruimte in zien in deze nota.

De voorzitter: Oké. Dank u wel, mijnheer Gündogdu. Dan gaan we door naar de volgende fractie, en dat is de fractie van het CDA. Mijnheer Oostenrijk, ga uw gang.

De heer Oostenrijk: Ja. Dank u, voorzitter. Om maar met de kern te beginnen, de CDA fractie hecht wel degelijk aan het bestand van de welstandscommissie als orgaan. Want het kan niet zo zijn dat een onafhankelijke toetsing, dat we die achterwege gaan laten,

en dat, laten we zeggen, als het ware verplaatsen naar een ambtelijke dienst. Want dan komt toch de onafhankelijkheid van oordeelsvorming, of in ieder geval van advies, komt in het geding. Er valt best wat te zeggen, en daar kom ik straks nog op terug, over de functie en de werking van deze welstandscommissie. Dan toch nog maar even direct antwoord gevende op de opmerking van de heer Gündogdu rechtstreeks naar mijn adres. De welstandscommissie beoordeelt de kwaliteit van een bouwplan en geeft als kader mee wat een bestemmingsplan zegt. Dus het verhaal van, mag je een garage ombouwen tot een kantoor, dat hangt af van wat bestemmingsplannen in wezen in de kern aangeven. Is er veel ruimte, dan is er ook veel ruimte om als welstandscommissie daar laten we zeggen mee te gaan spelen. Is er geen ruimte, dan is er ook voor een welstandcommissie geen ruimte om daar, laten we zeggen, vrijelijk iets van te vinden. Dus de welstandscommissie heeft wel degelijk te maken met de aard en de omvang van het bestemmingsplan. Dan kom ik op dat fenomeen bestemmingsplan.

De voorzitter: Voordat u daar naartoe gaat, er is een interruptie vanuit ChristenUnie-SGP. Mevrouw Klein-Hendriks.

Mevrouw Klein-Hendriks: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ja, de heer Oostenrijk is goed op de hoogte van het functioneren van de welstandscommissie en hecht daar ook een belangrijke rol aan, belangrijke waarde aan. Dus dat is prima. Maar ik zou de heer Oostenrijk toch even willen vragen, ook na die politieke discussie, die ook door de ChristenUnie-SGP naar voren is gebracht, als het gaat om criteria in plaats van aanbevelingen voor groene gevels en natuurinclusief bouwen. Dan gaat het echt pur sang op het uiterlijk van het bouwwerk en het gevelontwerp. Hetzelfde als akoestisch relevante panelen en met de functionele eisen die aan een gevel kunnen worden gesteld. Zou de heer Oostenrijk ook bereid zijn om daarin mee te denken en positief staan tegenover een aanscherping of aanpassing van de welstandsnota op dit punt?

De heer Oostenrijk: Voorzitter, dat is een interessante gedachte. En ik ben best bereid om daarover mee te denken. Maar dan wel op grond van een voorstel vanuit het college. Want wij kunnen er van alles van vinden, maar ik vind dat in dit geval we kennis moeten nemen wat de gedachtegang is binnen het college over een uitbreiding van, laten we zeggen, aspecten waarnaar een welstandscommissie zou naar kunnen kijken. Want anders wordt het een Poolse landdag waarvan iedereen vindt bij elk plannetje van, kijk daar ook eens naar. Nee, dan moet er een zekere richting zijn waar in welke gevallen een welstandscommissie waarnaar moet kijken. Ja?

De voorzitter: Duidelijk, gaat u verder, mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Ja. En ik was bij die bestemmingsplannen. Omdat namelijk, we hebben al eerder kennisgenomen van problemen bij ontwerpen van gebouwen, waarbij eigenlijk te laat geconstateerd werd dat een bestemmingsplan eigenlijk te veel ruimte gaf voor iets wat we niet willen. En dan ... We hebben als ... Want we hebben al eerder in het verleden hebben we een bouwplan om Dubbeldam meegemaakt over bij de Maranathakerk. Daar liepen we tegen de situatie aan dat het bestemmingsplan een bepaald onderwerp mogelijk maakte, en de welstand die ging daarmee akkoord. En vervolgens liep de buurt te hoop tegen het ontwerp. En afhankelijk van hoe dan de

politieke wind waait, komt er dan een oordeel van, nee, we gaan er toch niet mee akkoord of wel mee akkoord. De wethouder Sleeking, en daar wil ik straks graag een reactie op hebben, die heeft toen al aangekondigd dat het heel goed zou zijn om bepaalde bestemmingsplannen die, laten we zeggen, een beetje in the picture zitten, om die nog eens even goed te screenen. Om niet achter geconfronteerd te worden met een bouwkundig ontwerp waar we met zijn allen eigenlijk dan mee zitten, omdat dan het bestemmingsplan dat mogelijk maakt. Dus dan moet je dus op een oneigenlijke manier bijna een bouwkundig ontwerp, als het gaat om volume, gaan blokkeren ondanks het feit dat het bestemmingsplan dat mogelijk maakt. Ik wil graag daar straks een reactie van de wethouder ook op hebben. Omdat het actualiseren van bestemmingsplannen voor, laten we zeggen, cruciale plannen het erg gewenst is dat we daar scherp op zitten en niet achter de feiten aanlopen.

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk, een vraag vanuit Beter Voor Dordt. Mijnheer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Ja, voorzitter, een tweetal vragen. Wat is de ogen van mijn Oostenrijk een cruciaal plan. Kan hij dat meer duiden. En het voorbeeld wat, als tweede voorbeeld wat u aangeeft, de Maranathakerk. Daar was de welstandscommissie gaf daar een positief advies, bestemmingsplan liet dat ook toe. Maar hetgeen wat ik u zojuist toelichtte, de rol en de volgordelijkheid wanneer de welstandscommissie in beeld komt. Als dat nou op de manier zoals ik dat zojuist heb voorgesteld, wat u eigenlijk in feite ook onderschrijft, dan was heel veel ellende voorkomen. Wat is uw reactie daarop?

De heer Oostenrijk: Nou, die reactie is als volgt, dat een college daar ook een rol in heeft om in die voorfase van een ontwerp wat binnen de kaders zit van een bestemmingsplan, en wat vervolgens natuurlijk dan zijn vergunningstrajectloop krijgt, daar dan ook iets van te gaan vinden. En hoe sneller die correctie er plaatsvindt, des te beter het is. Nog beter is dat je een bestemmingsplan hebt waar dus, als het gaat om volume, geen problemen krijgt.

De voorzitter: Mijnheer Gündogdu, is uw vraag daarmee beantwoord?

De heer Gündogdu: Nou, ik hoor mijnheer Oostenrijk duidelijk zeggen, om achteraf zeg maar correctie. En ik pleit ervoor om juist vooraf te gaan kijken, en ook met de bewoners, want we weten in dit voorbeeld Maranathakerk, hoeveel ellende dat heeft gebracht bij de omwonenden. Hoe vaak zij bij de commissie zijn geweest. We zijn zelfs daar op bezoek geweest met de nodige stress van de omwonenden. Dat had allemaal kunnen voorkomen als we dit proces anders hadden ingericht. En dat is de boodschap die ik wil meegeven. Mijn tweede vraag was met name, over welke projecten hebben wij een bepaalde willekeur in projecten. Want u gaf zelf aan van, nou, bij bepaalde specifieke projecten moeten we dat anders aanvliegen. Dus ik was even op zoek naar de duiding wat nou een specifiek project voor u is.

De heer Oostenrijk: Nou, we hebben er ... Voorzitter, we hebben er ... 2 weken geleden heb ik er ook al een paar genoemd in het voorbijgaan toen met in discussie met welstandscommissie. Dat ging toen ook over de balans in een ontwerp in relatie tot waar

dat ontwerp dan betrekking op heeft. Toen ging dat ook over het voorbeeld van de kleedhokken bij RCD, als ik me niet vergis. Je krijgt dan ook de problematiek van het bouwplan bij die achter de parkeergarage Veenmarkt. Dan krijg je het punt van, is er dan toch het beeld van de welstandscommissie, in hoeverre kan zij de balans vinden in de relatie tot een ontwerp en de gebouwde omgeving. En dat vind ik zo belangrijk. Ook, met respect, als het gaat over ontwerpen die in, laten we zeggen, de binnenstad of de 19^e -eeuwse schil zitten. Het respect voor omgeving, en daaraan zou op zijn minst een bouwplan aan moeten voldoen. En ik ben er in een ... Ik ben er niet in alle opzichten van overtuigd dat de welstandscommissie die bril op heeft, en dat was dan ook 2 weken geleden mijn kritiek op laten we zeggen de kijk van de welstandscommissie op voorliggende plannen. Respect voor de gebouwde omgeving is voor de CDA-fractie een zeer bepalende rol. Naast het feit dat zij wel degelijk ook oog mag hebben voor initiatieven die wat dat betreft ambitie tonen, maar dan wel passend binnen de omgeving.

De voorzitter: Vraag vanuit de VVD, de heer Noldus.

De heer Noldus: Ja, voorzitter, dank u wel. Vraag aan de heer Oostenrijk. Op zich een helder pleidooi, daar herken ik me ook wel in. En dat is tegelijkertijd het lastige, subjectieve aan de welstandscommissie. Maar zegt de heer Oostenrijk, zegt het CDA dan ook dat we van het CDA de regels die wij de welstandscommissie opleggen om te toetsen naar beneden bijstellen en per project een aantal subjectieve criteria mee willen geven hoe het dan toch beter inpasbaar te maken? Is dat dan ook de ruimte die je de commissie zou willen geven?

De heer Oostenrijk: Voorzitter, het lijkt mij heel moeilijk om nadere regels aan te geven op papier hoe een welstandscommissie zou moeten werken. Omdat namelijk elk object en elk bouwvoorstel is, ja, uniek in die zin. Dus het is razend moeilijk om algemene criteria te stellen over, laten we zeggen, te stellen normen hoe zij met dat plan moeten omgaan. Ik houd het even tussen in met de woorden balans en respect voor de gebouwde omgeving, als dat tenminste aan de orde zijn. En daar moeten ze oog voor hebben. En ik heb al net gezegd, ik ben daar niet in alle opzichten tevreden over.

De heer Noldus: Ja. Nee, voorzitter, als ik daar nog even kort op mag reageren, want dat ben ik helemaal met de heer Oostenrijk eens. Dat is ook het lastige. Tegelijkertijd zie ik ook in de discussie die we nu gehad hebben, niet per se bij u, maar in zijn algemeenheid, dat de reflex wel een beetje is, als we willen dat ze bepaalde dingen kwalitatief anders of beter invullen, dat we geneigd zijn om ze meer regels mee te geven. En zoals u dat net schetst is denk ik terecht, dat je niet altijd daarmee ... Dat je daarmee soms het tegenovergestelde bereikt, en dat iedere locatie in zijn eigen scenario en situatie tot recht moet komen. Dus ja, ik onderschrijf wat u zegt en ben benieuwd ook naar de reactie van het college op uw vraag.

De heer Oostenrijk: Ja. Dus, voorzitter, afsluitend. De vraag of de welstandscommissie zijn werk goed doet, heeft wel degelijk relatie met welke ruimte een college die welstandscommissie biedt in de zin. En dan komen we toch weer terug op het aanwezige bestemmingsplan en in hoeverre daar heel scherp nu naar te kijken is, om niet in de

problemen te komen juist met verwijt dan naar een welstandscommissie, die ze soms niet verdienen, omdat de gemeente, lees het college, lees ons allemaal, want daar zijn we allemaal bij betrokken, te lang een bestemmingsplan overeind houden waarvan we eigenlijk nu al vinden dat dat qua volume en andere bepalingen eigenlijk niet meer van deze dag is.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Oostenrijk. Dat was uw inbreng neem ik aan. Dan ga ik door naar de fractie D66. Wie mag ik vanuit D66 het woord geven?

De heer Loekemeijer: Mij, voorzitter. Goedenavond.

De voorzitter: Ja. Mijnheer Loekemeijer, ga uw gang.

De heer Loekemeijer: Ja, ben ik goed te verstaan?

De voorzitter: Ja hoor.

De heer Loekemeijer: Ja, er is natuurlijk al heel veel gezegd. Nou ja, wij zien zeker een rol voor de welstandscommissie, ook in de huidige vorm. Nou, ik denk dat het ook een beetje terugkomt in de vragen en de wedervragen vanavond. Waar wij een beetje mee zitten, is dat we ons afvragen, deze geactualiseerde nota, is die wel actueel genoeg gezien de tijdsgeest die op dit moment gaande is wat betreft groen, wat betreft blauw, wat betreft leefbaarheid? Wat dat betreft zijn we het ook wel een beetje eens met de ChristenUnie-SGP over die criteria. Vooral met name over die stukken over de groene gevels en de leefbaarheid in wijken en creatief omgaan met geluidsoverlast en dat soort dingen. En voor ons gevoel komt dat eigenlijk te weinig terug in deze geactualiseerde nota. En we denken ook dat daar misschien wel iets mee moet. En verder zijn wij, ja, op dit moment wel benieuwd naar de reactie van het college op alle vragen die nu zijn gesteld. Er zitten een aantal vragen bij die wij ook hadden en waar we graag wat meer over horen.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Loekemeijer: Oké.

De voorzitter: En bedankt, mijnheer Loekemeijer, voor uw inbreng. Dan ga ik naar GroenLinks, ik denk de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja. Inderdaad, mijnheer de voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: U heeft het woord.

De heer Van der Meer: Voorzitter, de welstandsnota wil ik een paar opmerking over maken. Want de discussie gaat voor een groot deel over de welstandscommissie, maar de welstandsnota is ook aan de orde. Die wordt bijgesteld onder andere met het oog op de Omgevingswet en de omgevingsvisie die er aan zit te komen. En het aardige van die Omgevingswet is, ook het riskante daarvan tegelijkertijd, is dat allerlei zaken integraal bekeken moeten worden en tegen elkaar afgewogen moeten worden. Nou blijkt in de

discussie die tot nu toe in deze commissie gevoerd is, denk ik, dat er toch behoefte is aan bewaking van de ruimtelijke kwaliteit. En ik ben het heel erg met mevrouw Van der Bergh eens, dat we dat niet op de lange baan moeten schuiven, maar dat dat iets is wat urgent aandacht heeft. Ik heb daarom een paar inhoudelijke vragen en opmerkingen over de welstandsnota, maar misschien ook over de procedure. Er is heel veel gezegd door collega's in deze commissie over wat de welstandscommissie wel zou kunnen en wel zou moeten doen. Ik wil graag aan het college vragen om daar een visie op te geven. Hoe ziet het college voor zich dat die borging van ruimtelijke kwaliteit goed gestalte kan krijgen. En ik kan mij voorstellen dat je zegt van, ja, we leggen een aantal randvoorwaarden vast in bestemmingsplannen, of straks in de omgevingsvisie. Maar je zult altijd situaties krijgen waarin concrete activiteiten toch ter discussie komen te staan. Ik denk zelf dat er dan wel degelijk behoefte is aan, laten we maar zeggen, deskundig advies. Dat hoeft niet specifiek op één aspect gericht te zijn, bijvoorbeeld het behoud van monumenten. Het kan breder zijn dan dat. Maar ik denk dat daar absoluut behoefte aan is, en ik zou dus eigenlijk pleiten voor een soort, ja, noem het welstandscommissie, of deskundige adviescommissie, die gewoon adviezen kan uitbrengen. Ongeacht of die nou wel of niet sporen met een bestemmingsplan of een wijziging van het bestemmingsplan pleiten, enzovoort, maar gewoon een advies kunnen geven. Waar vervolgens het college een keuze in maakt en daar ook verantwoording over af zou leggen. Dan twee inhoudelijke punten. De ene gaat over de welstandsvrije zones die er zijn. In een welstandsnota worden welstandsvrije zones aangegeven. Want het eerste wat mij opvalt, is dat een aantal industriegebieden, Dordtsche Kil I tot en met III en De Staart, welstandsvrij worden verklaard in deze welstandsnota. Maar Dordtsche Kil IV of industriepark niet. Kennelijk zijn er dus wel degelijk overwegingen denkbaar om ook in een industriegebied welstandsregels te houden. Waarom gebeurt dat niet sowieso, ook op de andere industriegebieden? En zeker als het gaat over nieuwe ontwikkelingen op die industriegebieden, we hebben het verhaal over die loodrechte wand vlak bij de achtertuinen of wat dan ook. Waarom in dat soort situaties niet toch bepaalde welstandseisen die uitgaan boven die standaardseisen en de basiseisen, gesteld? En die vraag heb ik ook voor de woonwijken die op verzoek, de heer Noldus heeft het daar ook over gehad, die op verzoek verstandsvrij gevraagd kunnen worden. Wat is de overweging om die mogelijkheid te creëren. En als dat aangevraagd wordt, ik heb begrepen dat dat nog nauwelijks gebeurt. Maar als dat aangevraagd zou worden, is dit dan zo dat de meerderheid van de bewoners dat gewoon kan bepalen? Kan het college daar nog een andere keuze in maken? En mijn vraag zou zijn, wie behartigt dan de belangen van een eventuele minderheid in een wijk die daartegen is, of van mensen die door die wijk heen komen als bezoeker of gewoon op een wandel- of fietsroute. Wie behandelt die belangen dan?

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer, uw inbreng heeft twee interrupties met zich meegebracht. Dat was de heer Oostenrijk, daarna de heer Kleinpaste.

De heer Oostenrijk: Ja, voorzitter, de heer Van der Meer die heeft het over de problematiek van het welstandsvrij bouwen. We hebben natuurlijk al ervaring opgedaan met welstandsvrij bouwen onder andere in het pand Wilgenwende. Maar ook daar zijn binnen dat welstandsvrij bouwen wel een aantal kaders vastgesteld in volume, dakvlak

bepalingen. En daarbinnen kon men inderdaad welstandsvrij ontwerpen. Dus wat dat betreft zijn er ook inderdaad al mogelijkheden. Dus ik vraag me even af waar de heer Van der Meer nu op doelt. Want die vrijheden zijn er al.

De heer Van der Meer: Nou ja, er was net een discussie waar ik met belangstelling naar geluisterd heb, over de vraag of je die welstand nu gaat proberen te bewaken door allerlei regels te formuleren. Er heeft natuurlijk gelijk, er zijn natuurlijk basisregels die overal gelden, en er kunnen ook andere regels gesteld worden. Of dat je, zoals u volgens mij net zelf bepleit hebt, zegt van, nou ja, voor elke ontwikkeling, want elke ontwikkeling is op zich uniek, moet er op grote of kleine schaal een mogelijkheid zijn om daar met elkaar over van gedachten te wisselen. Voor het college om daar een standpunt over te formuleren, of wat dan ook. En om daar ook met betrokkenen in de omgeving over in gesprek te gaan. Dus mijn voorstel is niet om veel meer regels te maken. Mijn voorstel is wel om eigenlijk in elk geval, of het nou over een industrieterrein of een woonwijk gaat, instrumentarium te creëren waardoor een discussie over de ruimtelijke kwaliteit op die plek mogelijk is. En of dat nou via een welstandscommissie moet of via regels of via een procedure die iedereen kan aankaarten, daar wil ik het graag verder over hebben. Net als de heer Gündogdu gaat het mij over die interactie. Maar die moet wel kunnen plaatsvinden.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, dan toch nog even een korte reactie.

De voorzitter: Heel kort, want ...

De heer Oostenrijk: We komen telkens weer terug op de relatie met een bestemmingsplan. De gemeente stelt een bestemmingsplan vast, en binnen de aard van het bestemmingsplan, wat erin bepaald wordt, zijn er vrijheden of minder vrijheden. Dus wat dat betreft moeten we naar onszelf kijken over de kwestie die de heer Van der Meer aanduidt. Wij bepalen de ruimte die er is. En als wij vinden dat er ergens 25 meter hoog gebouwd mag worden, dan is dat in feite een uitgangspunt voor de welstandscommissie. Tenzij zij, nou wat voor rede dan ook heeft om te zeggen van, ja, maar dit is zo, nou ja, confronterend met andere bepalingen, daar vinden wij wat van. Maar als dat niet aan de orde is, dan is de welstandscommissie eerder volgend dan leidend. Nee, wij zijn als gemeente aan zet om de kaders aan te geven. U heeft het ook over die wand in de Dordtsche Kil III. Ja, dat is inderdaad zo, wij bepalen de hoogte van een gebouw en de afstand tot het gebouwde. En als wij dat toestaan, ja, dan ontstaat er een mogelijkheid dat een ontwikkelaar daar optimaal gebruik van maakt.

De heer Van der Meer: Ja, maar u heeft het nu weer over de welstandscommissie die zich aan een bestemmingsplan moet houden. Nou, misschien moeten we wel een adviescommissie hebben die gewoon een onafhankelijk advies geeft over ruimtelijke kwaliteit, dat lijkt mij heel goed mogelijk. Maar ik zou het ... Ik beschouw een bestemmingsplan als in grote lijnen richtinggevend en een aantal randvoorwaarden stellen. Dat zal in de omgevingsvisie nog sterker het geval zijn. Daar zullen een aantal randvoorwaarden in zitten natuurlijk, maar vooral richting gegeven worden. Maar niet zo concreet dat daarmee alles wat binnen op één of andere manier niet strijdig is met die richting en niet strijdig is met de randvoorwaarden, per definitie geaccepteerd moet

worden. Waar het denk ik in de geest van de Omgevingswet juist om gaat, is dat je steeds, uiteraard binnen de gegeven kaders, een debat kunt voeren met alle betrokkenen, over wat is ruimtelijke kwaliteit in deze situatie. Want anders ...

De voorzitter: De heer Van der Meer, er is nog een interruptie vanuit de heer Kleinpaste, en daarna de heer Noldus.

De heer Van der Meer: Oké.

De heer Kleinpaste: Nou, voorzitter, mijn vraag vervalt, die zat al vervat in wat de heer Oostenrijk vroeg.

De voorzitter: Oké. De heer Noldus dan.

De heer Noldus: Ja, voorzitter, ik heb volgens mij geen vraag gesteld. Als er een opmerking staat, die van mij is van een kwartier geleden.

De voorzitter: Excuses, mijnheer Portier bedoel ik. Mijn excuses.

De heer Noldus: Ah, wij worden vaker door elkaar gehaald.

De voorzitter: Ja, ik keek niet goed. Mijn excuses.

De heer Noldus: Ja, wij lijken ook zo op elkaar, dat is best te begrijpen, voorzitter. Ja, voorzitter, de heer Van der Meer zei van, ja, in de Omgevingswet is er een bepaalde geest waarin er gebouwd gaat worden. Het is allemaal wat vager, dus we hebben misschien veel meer mogelijkheden om er nog wat over te zeggen. Maar volgens mij is het ook in de Omgevingswet zo dat als een gebouw of een plan van een ontwikkelaar aan de voorwaarden voldoet, dat een vergunning om het te bouwen niet geweigerd mag worden. Dus dat betekent, ja, je moet gewoon heel goed formuleren wat je wel en niet wil, en anders gebeuren er mogelijkwijs dingen die je niet wil. Of ziet de heer Van der Meer dat anders? Dat wil ik graag weten.

De heer Van der Meer: Nee, daar ben ik het op zich wel mee eens. Als je de mogelijkheid wilt houden om bijvoorbeeld voorwaarden op te stellen aan de participatie van belanghebbenden en omwonenden, als je een debat wil hebben over ruimtelijke kwaliteit, dan moet je dat op één of andere manier verankeren in de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Je kunt inderdaad niet naar willekeur afwijken van de mogelijkheden. Maar ik zou graag met u alleen willen zoeken naar mogelijkheden om de regelgeving niet al te ingewikkeld te maken, zodat leuke initiatieven veel ruimte krijgen. Maar dat er wel dan vervolgens de ruimte voor debat is, zowel van de kant van gemeentelijke overheid, maar ook van de kant van andere betrokkenen, om het daarover te hebben. Want anders doen we met de Omgevingswet en de omgevingsvisie een stap terug. Er is al eerder over de Belgische toestanden gesproken. Nou ja, die komen dan veel sneller in beeld, denk ik.

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: Ja, voorzitter, ik denk dat die stap terug, waar de heer Van der Meer voor vreest, dat die intrinsiek is aan de Omgevingswet. Maar als het college toch een mogelijkheid ziet om plannen die gelanceerd worden in de toekomst in het kader van de Omgevingswet, toch ook nog, ja, in discussie te brengen of te toetsen aan het wat omwonenden of andere belanghebbenden willen, dan hoor ik dat graag. Maar ik zie ze even niet.

De heer Van der Meer: Nou ja, ik denk dat ... Kijk, wij moeten het bijvoorbeeld nog uitvoerig gaan hebben over de wijze waarop participatie geregeld kan worden. En wie er bij participatie over allerlei ruimtelijke projecten betrokken moet worden. Dat is één van de richtingen waarin je kunt denken over sturing in dit verband. Voorzitter, ik had nog één laatste opmerking, maar daar kan ik heel kort over zijn, want die sluit direct aan bij het betoog van mevrouw Klein-Hendriks van de ChristenUnie. Zij heeft het over natuurinclusief bouwen gehad, waarbij wat in de nota staat eigenlijk afwijkt van de interpretatie die de welstandscommissie daar vorige week aan gaf. En ik zou met mevrouw Klein-Hendriks met betrekking tot die natuurinclusief bouwen, en met betrekking tot biodiversiteit, ervoor pleiten om dat eigenlijk overal waar nieuwbouw plaatsvindt als criterium, en niet alleen maar als aanbeveling in het buitengebied, te hanteren. Daar wil ik het bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Meer. Dan ga ik door naar de fractie PVV. Wie mag ik namens de PVV het woord geven?

De heer Hartog: Voorzitter, wij hebben geen aanvullende vragen, dus we wachten de reactie af van het college.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik door de fractie SP, de heer Portier.

De heer Portier: Ja, voorzitter, ik kan kort zijn. We bespreken zowel de welstandsnota als de commissie en hoe die functioneert. De welstandsnota kan ik me grotendeels in vinden. Hoewel ik me ook, als ik ga kijken naar de opmerking van mevrouw Klein-Hendriks over natuurinclusief bouwen en aandacht besteden, dat soort aspecten, ik me daar ook in kan vinden. Wat betreft de welstandscommissie en hoe dit de afgelopen jaren geopereerd heeft en hoe die is samengesteld, zie ik wel een hele grote invloed van technische expertise en een hele kleine invloed van bewoners van Dordrecht. Waardoor er soms misschien wel te veel invloed is vanuit technische, theoretische argumentaties, en te weinig vanuit praktische en van, wat zou de gewone burger hiervan vinden. Dus ik vraag me af of in de samenstelling van de welstandcommissie het accent niet meer zou moeten verschuiven naar een aantal gewone burgers die erbij betrokken worden. En daar wilde ik het even bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, er is één vraag vanuit GroenLinks. Mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, voorzitter, over die burgerbetrokkenheid, zal de heer Portier begrijpen, die ondersteun ik van harte. Mijn vraag zou alleen zijn van, vindt u dat dat in het kader van de welstandscommissie zou moeten? Of zou je bij de besluitvorming en bij de discussie behoefte hebben aan een technisch en deskundig advies aan de ene kant en

een participatie proces waarin het college met betrokkenen in debat speelt, daarbij geïnformeerd door een deskundig advies. Met andere woorden, moet de regie voor wat er gebeurt niet veel meer naar het college toe en veel minder naar de welstandscommissie toe?

De voorzitter: Duidelijk. Mevrouw Van der Bergh, ik neem uw vraag ook gelijk mee, misschien sluit die daarop aan.

Mevrouw Van der Bergh: Even wachten hoor. Even ... Ja. Ja, voorzitter, die sluit er inderdaad op aan. Want we hebben in het gesprek met de welstandscommissie, naar de suggestie wat de SP doet, om meer burgers erin op te nemen, of inwoners. Daar zat een bewoner of een leek. Nou, hij noemde zich een leek. Maar dan denk ik ook wel, je moet de helft van die commissie dan uit leken, zoals ze dat dan benoemen. Want ja, die praat als de technuten in zo'n welstandscommissie. En dat kan ook haast niet anders, want de focus ligt inderdaad op de techniek. Die is dominant, en daar zijn zij expert in. Ik denk dat je op een andere manier toch moet gaan toetsen en op de kwaliteit van de openbare ruimte. Met meer toevoeging van, tussen aanhalingstekens, leken, volgens mij red je het daar niet mee.

De voorzitter: Duidelijk. Mijnheer Portier, wilt u daar nog op reageren?

De heer Portier: Ja, ik hoorde van mevrouw Van der Bergh eerder een opmerking op een stellingname dan een vraag. Want kijk, het instituut welstandscommissie is voor mij niet heilig. Maar op de één of andere manier moet je gaan kijken naar de criteria die we met zijn allen hebben opgesteld, zoals die in de welstandsnota staan. Hoe dat vorm gaat geven, dat is voor mij niet heilig. Maar dat er een grote betrokkenheid van burgers moet zijn, dat staat wel voor mij als een paal boven water. En daar wilde ik het eigenlijk even bij laten. Nog even op de heer Van der Meer. Ja, uiteindelijk ... De welstandscommissie is uiteindelijk een adviescommissie aan het college. Het staat het college ook vrij om te zeggen van, ja, wat er nou geadviseerd wordt dat staat zover af van de werkelijkheid of van de gewone Dordtenaar, we besluiten anders. En ja, in voorkomende gevallen denk ik dat die vrijheid door het college ook genomen moet worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Portier namens de SP. Dan gaan we door naar de Verenigde Senioren Partij. Wie mag ik namens de VSP het woord geven? Is er iemand aanwezig? Dat is denk ik niet het geval aangezien niemand het woord neemt. Fractie Jager. Mevrouw Jager is sowieso afwezig, dus dan hebben we hiermee alle fracties gehad. Dan wil ik voorstellen om even kort te pauzeren tot 21:50 uur. 12 minuten, dat moet genoeg zijn denk ik. En 21:50 uur gaan we verder.

Schorsing

De voorzitter: Geachte commissieleden, ik heropen de vergadering. Welkom terug allemaal. We hebben de eerste termijn gehad. Vanuit de VSP zie ik in de chat dat helaas de verbinding is uitgevallen bij hen, maar dat er al voldoende vragen zijn gesteld en dat ze de beantwoording afwachten. Dus dan gaan we dat ook op die manier doen. De eerste termijn vanuit de commissie hebben we gehad. En ik wil graag vanuit het college

de heer Sleeking het woord geven, om in te gaan op de vragen en opmerkingen vanuit de commissie. Mijnheer Sleeking, bent u al terug? Is er iemand anders die het woord wilt voeren namens het college? Ja, is hij er? Mijnheer Sleeking, bent u er?

De heer Sleeking: Ja, voorzitter, ik ben er weer.

De voorzitter: Kijk, welkom terug.

De heer Sleeking: Ik werd er even uitgegooid geloof ik.

De voorzitter: Alweer?

De heer Sleeking: Ze willen van me af.

De voorzitter: Ga uw gang, mijnheer Sleeking, Ik zal daar maar niet op reageren.

De heer Sleeking: Goed, voorzitter, dank u wel. Ja, voorzitter, er is een groot aantal opmerkingen gemaakt vanavond en ook een groot aantal vragen, die ik hier en daar wel een beetje van technische aard vind, eerlijk gezegd. Ik had ook het idee dat er sommige vragen al eerder beantwoord waren, maar ik hoor graag als dat niet zo is. Ja, het gaat over twee hoofdzaken vanavond. De welstandsnota, de geactualiseerde welstandsnota, en de welstandscommissie, waar u een goed gesprek mee heeft gevoerd, denk ik. De bedoeling van de geactualiseerde nota was vanuit het college niet direct bedoeld om een uitgebreide discussie over het gemeentelijke ruimtelijke kwaliteitsbeleid te voeren. Dat komt natuurlijk allemaal uitgebreid aan de orde als we straks alles wat wij hebben gaan vertalen naar de omgevingsplannen, in het verlengde van de omgevingsvisie. De uitspraken die vanavond gedaan zijn, die zijn natuurlijk op sommige punten ook tegenstrijdig. Eén is gevraagd, hoeveel ruimte wil je bieden voor initiatieven in de stad. Wil je die ruimte maximeren, of wil je hier en daar toch wel bepaalde voorwaarden en eisen stellen, die dan vervolgens ook worden getoetst door een onafhankelijke commissie. Ja, als verantwoordelijk portefeuillehouder kan ik u zeggen dat ik zelf wel erg tevreden ben en blij ben dat wij een onafhankelijke welstandscommissie hebben, welstands- en monumentencommissie. Alleen al gezien het feit dat onze stad over tweeduizend monumenten beschikt, ook over verschillende gebieden, met een beschermde status, is het van buitengewoon belang denk ik dat dat DNA wat Dordrecht heeft en wat één van de kernkwaliteiten is, op die manier ook bewaakt wordt en daar waar mogelijk ook wordt versterkt. En je kan natuurlijk altijd aanpassingen doen op de welstandsnota, die wij natuurlijk ook in het verleden vrij uitgebreid hebben bediscussieerd. De vraag is wel of dit nu het goede moment is om dat te doen, of straks in aanloop naar het omgevingsplan te kijken van, welke mogelijkheden zijn er, welke mogelijkheden werkt de VNG ook uit als het gaat om ook bij de samenwerking met de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit bij nieuwe modelverordeningen worden opgesteld. En daar zijn natuurlijk straks ook verschillende mogelijkheden. Het minimale wettelijk model is dat er in ieder geval een deskundige commissie komt, die adviseert over monumentenkwaliteit, -activiteiten, en ook de activiteiten in de omgeving van monumenten. Denk daarbij ook aan beschermd stadsgezicht en ook over de aanwijzing van gemeentelijke en rijksmonumenten. Ja, de omgevingswet, dat is ook door

verschillende van u vanavond benadrukt, die stelt ruimtelijke kwaliteit centraal. En het college van B&W stelt vast waar de commissie wel of niet over adviseert binnen de toetsingskaders die door de raad worden vastgesteld in het omgevingsplan. Ja, gezien de ambities die wij hebben als gemeente Dordrecht, met betrekking tot de uitbreiding van het aantal woningen, kan een deskundige en onafhankelijke adviescommissie die adviseert over de kwaliteit van de architectuur en de omgeving van het bestaande en de ontwikkelende gebieden, vanzelfsprekend een hele belangrijke bijdrage leveren aan de doelen die we met elkaar stellen om tot een aantrekkelijke stad te komen. En een verkenning naar de nieuwe rol van zo'n commissie, met name als het gaat om nieuwe vormen van participatie, die natuurlijk ook heel nadrukkelijk in de omgevingsvisie of een omgevingsplan straks aan de orde komen, en de Omgevingswet. Dat is zeer wenselijk, maar niet los te zien van de totstandkoming van het omgevingsplan. En in dat kader komen wij nog wel graag terug bij de commissie en bij de raad met voorstellen voor een andere en bredere rol van de adviescommissie. Het beleid wordt getoetst op basis van door de raad vastgesteld beleid. Dat zijn inderdaad bestemmingsplannen, dat zijn beeldkwaliteitsplannen, dat is vastgesteld beschermd stadsgezicht. Licht dat nou allemaal in beton gegoten. Nee, dat is niet zo, dat is zelfs niet in de binnenstad zo. In de binnenstad met alle monumenten en beschermd stadsgezicht, juist daar kunnen we aanvullende eisen en voorwaarden opnemen in bouwvergunningen.

De voorzitter: Mijnheer Sleeking, er is een vraag vanuit GroenLinks. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, voorzitter, het ging eigenlijk over het vorige punt wat de heer Sleeking maakte, namelijk over de participatie. En mijn vraag is of hij het vormgeven aan die participatie als een taak van de monumentencommissie ziet of dat hij het goed organiseren daarvan meer als een verantwoordelijkheid van het college ziet, waarbij de welstandscommissie dan inhoudelijke input levert.

De voorzitter: De heer Sleeking.

De heer Sleeking: Ja, voorzitter, dat is dat laatste.

De heer Van der Meer: Oké.

De heer Sleeking: Sommige leden van de commissie vanavond die pleiten voor een bredere taak met breder takenpakket voor de welstandscommissie. Ja, dat is op moment niet aan de orde. De welstandscommissie die is in het leven geroepen, juist om als onafhankelijke commissie te toetsen op de kaders die we met elkaar hebben vastgesteld. En als het gaat om participatie, dan is het, één, aan het college en aan de raad om dat te organiseren, en niet aan de welstandscommissie. Daar ligt overigens ook nog een nuance als het gaat om, wie is de opdrachtgever en hoe zit het nou met al die rollen. Als de gemeente opdrachtgever is voor een ontwikkeling, dan zijn wij in eerste instantie ook aan zet om die participatie op een goede manier inhoud en vorm te geven. Maar u weet dat wij in onze stad ook heel veel initiatieven van derden hebben, die altijd meekrijgen om de omgeving te betrekken bij de planvorming, die vervolgens ook aan de gemeente, aan het college, aan onze afdelingen, stedenbouw bijvoorbeeld, worden

voorgelegd ter toetsing. Het is inderdaad niet zo dat de welstands- en monumentencommissie pas aan het eind van al dit soort trajecten haar rol pakt. Ik denk dat de heer Oostenrijk, die enkele verschillende keren al bijeenkomsten van de welstandscommissie heeft bijgewoond, en voor zover mensen daar tijd voor hebben is dat ook zeer aanbevelenswaardig. Daar kunt u ook kennisnemen, denk ik, van de zorgvuldige manier waarop dat gebeurt. A, vaak in vooroverleg. En dan kunnen er nog allerlei plannen worden aangepast. En uiteindelijk bij de definitieve advisering. Dat leidt er in de praktijk toe dat plannen die nog maar vrij prematuur zijn, en die dus in een soort vooroverleg een toetsing krijgen, ook omdat alles in openbaarheid gebeurt, vaak al in de krant staan voordat er nou ook door de initiatiefnemer kennis is genomen van de adviezen van de welstandscommissie en monumentencommissie. Daar in de meeste gevallen ook zijn voordeel mee doet, en komt tot aanpassing van plannen, en dat geldt overigens ook voor de kleedkamers die er vanavond ook weer als voorbeeld werden genoemd. Dat plan is ook op onderdelen aangepast, ook tot tevredenheid van de initiatiefnemer. En ja, helaas leidt het er in sommige gevallen toe dat publicaties in de krant vaak een heleboel discussie opleveren die eigenlijk in tweede of derde instantie ook door juist door het overleg wat gevoerd wordt vanuit de welstandcommissie met initiatiefnemers, op een goede manier tot uitvoering komt. Als het gaat om volumes. Ja, dan is het de vraag hoeveel ruimte wil je daarvoor bieden? Er wordt natuurlijk geopereerd op basis van bestemmingsplannen, waarbij de hoogte en de bouwvlakken worden vastgesteld. Maar het is niet zo dat, met name niet als het gaat in de binnenstad, dat de aangegeven hoogte dan ook maximaal ingevuld kan worden. We zullen dat weer ook straks zien, bijvoorbeeld bij een ontwikkeling als de Dolderman locatie, die op termijn ontwikkeld gaat worden. Het is niet zo dat initiatiefnemers daar kunnen zeggen van, oké, dit staat in het bestemmingsplan, maximale hoogte zoveel meter, we gaan het maximaal vol zetten. We kijken dan met elkaar wat tot een acceptabel bouwplan zou kunnen komen, en hoe die differentiatie, met name in dat soort plannen, tot ook kwaliteit kan leiden. En in andere gebieden is het zo, we hebben onlangs nog de Burgemeester de Raadtsingel besproken. Ook daar hebben we gezien dat als men maximaal gebruik maakt van wat in het bestemmingsplan is opgenomen, dan kan daar een heel groot blok ontwikkeld worden, een massief blok, met de maximale hoogte zoals die in het bestemmingsplan staat. Dan kunnen wij dat eigenlijk ook niet weigeren, dat is gewoon een vergunningplichtig bouwwerk waar je dan mee akkoord moet gaan. Maar ook in die gevallen proberen we natuurlijk met initiatiefnemers te komen tot toevoeging van kwaliteit en tot differentiatie, ook van bouwhoogte. Dus dat met betrekking tot het bouwvolume.

De voorzitter: Mijnheer Sleeking, er zijn ... Vanuit het CDA, de heer Oostenrijk, en daarna de heer Van der Meer, GroenLinks.

De heer Oostenrijk: Ja, voorzitter, ik begrijp het dilemma wat wethouder Sleeking zegt, als het gaat om de relatie tussen de bepalingen van het bestemmingsplan, en met name als het gaat om kwetsbare locaties in relatie tot wat je eigenlijk je wilt. Maar dan ... En hij schetst dan ook van, ja, we wijken dan weleens af van wat er mogelijk is tot wat wenselijk is. Maar dat heeft alleen natuurlijk een vruchtbaar effect als je dat in een hoorfase met elkaar afstemt. Want het kan natuurlijk toch niet zo zijn dat een

ontwikkelaar op basis van bestemmingsplanbepalingen aan de gang gaat, daar een compleet plan gaat ontwikkelen en volgens, ik zou zeggen, tegen het college aanloopt die zegt van, ja, maar het kan wel een tandje minder. Dus mijn vraag is eigenlijk van, in hoeverre bouwt het college dan overlegmomenten in, in die fase waarin dus inderdaad nog bijsturingen ook vruchtbaar voor de ontwikkelaar effectief zijn.

De heer Sleeking: Ja. Nee, is een terecht punt, voorzitter, wat de heer Oostenrijk aangeeft. En zo gebeurt het natuurlijk ook. Nogmaals, ten aanzien van het plan Dolderman, dat is al verschillende keren gepasseerd. Daar zijn ook mensen, medewerkers van ons, vrij actief in betrokken om tot advisering te komen. En kijken of je tot een uiteindelijk ontwerp kan komen wat positief wordt beoordeeld. Dus daar zitten we wel degelijk op het vinkentouw. En er wordt niet afgewacht. Dat zou voor een ontwikkelaar zelf trouwens ook niet handig zijn, om niet het risico te lopen dat hij met een volledig uitgewerkt plan komt dat vervolgens strandt door beoordeling, omdat het een negatieve beoordeling krijgt, bijvoorbeeld vanuit welstand, en daardoor ook niet gerealiseerd kan worden. Zo is in ieder geval mijn ervaring. De heer Oostenrijk die gaf ook nog aan van, ja, kunnen we niet komen tot verdere aanscherping of beperking. Ja, dat zou natuurlijk in de praktijk moeten leiden tot aanpassing van je bestemmingsplan, als je dat zou willen, als je nog meer hoogtedifferentiatie wilt gaan inbrengen. Dat kan natuurlijk vanzelfsprekend al snel tot planschadeclaims leiden, als je daar tot vermindering wilt komen van wat er nu mogelijk zou zijn. En je beperkt daar natuurlijk ook wel de mogelijkheden van uitwerking van bouwplannen in. Dus ik denk dat we daar ook wel wat terughoudend in moeten zijn om dat te doen. We hebben dat onlangs wel gedaan op één onderdeel bij het bouwplan Godewijckstraat, waar het ook de bedoeling was om daar tot hoogtedifferentiatie te komen. En dat hebben wij vervolgens met elkaar nadrukkelijk ook in het ontwerp bestemmingsplan vastgelegd. Overigens ook met instemming van de initiatiefnemer, die ook van plan was om dat uit te voeren en daar nu ook gewoon aan gehouden is. Ja, respect voor de omgeving. Dat is ook één van de uitgangspunten, denk ik ...

De voorzitter: Wethouder, er was nog een vraag vanuit GroenLinks. De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja. Dank u wel, voorzitter. Mijn vraag gaat eigenlijk over de, aansluitend op wat de discussie net met de heer Oostenrijk, over de rol van de welstandscommissie daarbij. In ons gesprek vorige keer met de welstandscommissie kwam naar voren dat de welstandscommissie geen negatief advies uit kan brengen als het bestemmingsplan een bepaalde ontwikkeling toelaat. U suggereert nu dat dat wel kan. Maar speelt de welstandscommissie daar geen rol in? Of kan die nou wel een advies uitbrengen wat zegt van, nou ja, het past binnen het bestemmingsplan, maar toch brengen wij een negatief advies uit. Kan dat?

De heer Sleeking: Nou ja, een advies is natuurlijk altijd een advies, voorzitter. Ik moet zeggen, dat heb ik nog niet heel vaak meegemaakt dat op basis van de mogelijkheden die een bestemmingsplan biedt, het ruimtelijk kader dat wij gesteld hebben, een plan langskomt wat uiteindelijk negatief wordt beoordeeld. In de meeste gevallen, denk ik,

wordt er toch naartoe gewerkt dat je daar met elkaar uitkomt, en dat je tot ontwerpen komt die uiteindelijk wel op instemming kunnen rekenen.

De heer Van der Meer: Dat begrijp ik, dat heb ik u net horen zeggen. Maar ik zoek even naar, wat is nou de ... Heeft de welstandscommissie daar ook een rol in? Of is dat gewoon een proces wat u als college probeert te regelen?

De heer Sleeking: Nee, voorzitter, de welstandscommissie die beoordeelt alle bouwplannen. En er is ook gevraagd, hoe vaak wijkt het college af van die adviezen. Ja, dat gebeurt maar heel incidenteel. Ook de afgelopen jaren is dat maar vrij incidenteel gebeurd. Dat heeft in het verleden weleens geleid tot wat frictie tussen het college c.q. portefeuillehouder en de welstandscommissie. Maar ik vind wel dat je daar toch in sommige gevallen wel gebruik van moet kunnen maken om af te wijken van een welstandscommissie, om tot een ander oordeel te komen. Ook als er positieve adviezen zijn, kun je als college alsnog besluiten om dat niet te honoreren. We hebben onlangs het plan in de media gepresenteerd gezien, en ook in de omgeving, van één van de gebouwen aan de Oranjelaan, zoals u weet. Eén van die grotere monumentale gebouwen. Waar ook vanuit de commissie en de raad toch al een bepaalde stellingname is gekomen. Dat heeft ertoe ook geleid dat wij opnieuw in gesprek zijn gegaan met de initiatiefnemer om ook op voorhand al eens te kijken of die bereidheid er is om tot aanpassing van het plan te komen. Ondanks het feit dat daar ook een positief advies van de welstandscommissie aan verbonden was. Dus wat dat betreft, voorzitter, nemen wij ook onze rol daar waar wij vinden dat dat nuttig en noodzakelijk is. Voorzitter, ik ga even naar de opmerkingen die zijn gemaakt vanuit de ChristenUnie-SGP als het gaat om het vaststellen van de kaders en de criteria. Waar al verschillende keren naar voren is gebracht dat de wens bestaat om toch meer natuurinclusief bouwen te betrekken in het welstandsbeleid en in de advisering. Ja, dat gebeurt op dit moment ook in het kader van met name de advisering van de welstandscommissie, om dat in bouwplannen mee te nemen. Dat kan nog niet dwingend. Naar mijn mening, maar ik zal het nog navragen, krijgen we daar natuurlijk straks bij de omgevingsplannen meer ruimte om dat ook dwingend meer op te gaan leggen. We zouden dat nu ook al als één van de criteria, denk ik, kunnen opnemen. Ik zal daar nog een nader advies op vragen hoe zich dat verhoudt tot de kaders die wij nu kunnen meegeven aan de welstandscommissie. En dan zou dat, als dat positief geadviseerd wordt, ook door de raad in amendering kunnen worden opgenomen. Het heeft nou niet mijn voorkeur om deze nota weer mee terug te nemen en vanuit het college weer met aanpassingen te komen. Dus ik wil u daar graag nog wel een nadere advisering op doen toekomen. Ja, welstandsvrije gebieden, die hebben wij in het verleden met elkaar vastgesteld. Ook omdat er toen vanuit de raad en ook vanuit de samenleving wel het signaal kwam, kunnen wij niet wat meer loslaten. Kunnen we niet wat komen tot wat meer welstandsvrije gebieden. Dat hebben we inderdaad gedaan, wat bedrijventerreinen. We hebben bijvoorbeeld de zelfbouwlocaties op stadswerven en vrij recent in de Hazelaarlaan tot welstandsvrij gebied benoemd. Ja, u kunt daar zelf kennis nemen van de kwaliteit die daar gerealiseerd is. En ja, je biedt dan mensen ook de gelegenheid om daar vanuit hun eigen visie tot planvorming te komen. We hebben daar natuurlijk wel gewerkt met bouwveloppen. Er wordt natuurlijk zeker wel ... Er is zeker wel oog voor kwaliteit en voor een beeldkwaliteitsplan.

Ook voor het openbaar gebied trouwens, daar kan men ook een hele discussie over krijgen. Maar die ruimte is er wel. Overigens is vanuit het Havenbedrijf, als het gaat om de Zeehaven, juist gevraagd om daar weer wel met welstand te gaan werken, omdat ook bedrijven die zich hier willen vestigen dan hechten aan de ruimtelijke kwaliteit. En dat daar ook op getoetst wordt. Men ervaart dat dus niet eigenlijk als een soort van dwangmiddel dat door de lokale overheid wordt opgelegd, maar meer als bewaking van de kwaliteit die wij daar willen. Die kennelijk dus ook de bedrijven daar voor staan. En dat heel specifiek vanuit het havenbedrijf Rotterdam op aangedrongen om dat te laten vervallen. Als er vanuit bepaalde delen van de stad of wijken, of wat dan ook, of niet ontwikkelde straten, belangstelling zou zijn om dat deel welstandsvrij te verklaren, dan kan dat. Dan moet zo'n initiatief worden ingediend. En daar staan we natuurlijk ook voor open. Daar moet natuurlijk ook draagvlak zijn bij een aantal initiatiefnemers om dat zo te doen. Want het kan natuurlijk niet zo zijn dat als vijf mensen dat wel graag willen en vier mensen niet, als het om zo'n ontwikkeling gaat, dat je dat dan in een keer helemaal welstandsvrij zou verklaren. Daar moet wel denk ik gezamenlijk draagvlak voor zijn om dat ook te realiseren. Maar tot nu toe hebben dit soort vragen ons nog niet bereikt. Maar u heeft daar wel in de vorige welstandsnota ook ruimte voor geboden. Ja, de discussie met de stand ...

De voorzitter: Die vraag heeft u niet bereikt, maar er komt wel een vraag vanuit GroenLinks nu.

De heer Van der Meer: Ja, over dat welstandsvrij verklaren. Mijn vraag was ook of het een automatisme is. Er worden een aantal deelnemers en een percentage van voorstemmers, laat ik maar zeggen, genoemd in de welstandsnota. Als dat gebeurt, is dat dan een verzoek wat nog op zijn merites beoordeeld kan worden? Of is het dan een automatisme dat het welstandsvrij wordt?

De heer Sleeking: Nou, een automatisme zou het niet moeten zijn in mijn ogen. Dat zal altijd getoetst moeten worden denk ik aan de ruimtelijke inpassing en de ruimtelijke kwaliteit die al aanwezig is in de omgeving. Het karakter van zo'n gebied, en dat het daarbinnen ook zou moeten passen. Ik ken de tekst niet uit mijn hoofd, maar ik vind dat op dat punt wel getoetst moet worden en dat het niet een heel wezensvreemd element moet worden in een omgeving die toch vaak op een hele zorgvuldige manier tot stand is gekomen. Goed kijken hoe het er precies staat.

De heer Noldus: Ja, de participatie en de werkwijze van de welstandscommissie, daar hebben verschillende partijen aandacht voor ...

De voorzitter: Er is nog een vraag vanuit de VVD, meneer Noldus.

De heer Noldus: Sorry, voorzitter. Ik had een vraag over het voorgaande, over het welstandsvrij. Het antwoord, als ik het goed begrijp, is er in ieder geval in deze periode nog geen aanvraag ontvangen voor welstandsvrije buurten. Zijn er dan ook nog geen welstandsvrije buurten toegewezen is mijn conclusie. De volgende vraag die ik daarbij heb is of de gemeente wel op dit moment iets doet aan communicatie daarover, of dat

dat ergens in wordt meegenomen. Want ik denk als ik zo de mensen om mij heen heb gevraagd, dat heel weinig mensen zich van deze mogelijkheid bewust zijn.

De heer Sleeking: Nou, dat is denk ik een goed punt, voorzitter. Het lijkt me goed dat als er initiatieven langskomen, ik weet dat er in het recente verleden wel een paar zijn geweest, in Sterrenburg ook, waar met name de mogelijkheid om tot welstandsvrij bouwen te komen wel nadrukkelijk onder de aandacht is gebracht. Maar het lijkt me goed om bij initiatieven die ingebracht worden daar ook melding van te maken. En daar iets actiever over te communiceren dat die mogelijkheid in Dordt er ook echt is. Daarvoor de participatie, zoals onder andere door Beter voor Dordt en ook door Partij van de Arbeid naar voren is gebracht van: ga nou vooral met die welstandscommissie aan de voorkant nadrukkelijk de participatie aan met de omgeving. Ja, voorzitter, dat kunnen wij niet van de welstandscommissie vragen. Dat is niet de rol die wij ze hebben gegeven, nogmaals. Dat is aan het college, dat is aan de raad om die participatie op een goede manier vorm te geven. We experimenteren vanzelfsprekend, dat heeft u ook ervaren, met een mogelijkheid die straks de omgevingswet gaat bieden. En ook eigenlijk meer het dwingend op gaat leggen, om die participatie meer op een integrale manier te betrekken bij de ontwikkeling van bouwplannen. En het lijkt me ook goed om met dat soort experimenten een voorschot te nemen zo veel mogelijk om te kijken op welke manier we die participatie kunnen gaan versterken. Maar we moeten er ook rekening mee houden, voorzitter, hoe meer wij vast gaan leggen in dit soort nota's, de welstandsnota's, maar ook in de regelgeving, hoe lastiger het soms ook gemaakt kan worden aan initiatiefnemers, aan bouwers, ontwikkelaars, investeerders, om te komen tot planvorming en uitvoering daarvan. Het is ook nu wat makkelijker als wij zelf opdrachtgever zijn om die participatie op die manier strak in te richten, dan dat derden aan de slag gaan. Maar ik kan wel eens zelf huiverig worden dat de planvorming niet van de grond komt, omdat de omgeving te strenge wensen c.q. voorwaarden neerlegt om tot zo'n planontwikkeling te komen. Dus daar moeten we ook wel met elkaar de afweging maken van: welke ruimte bieden wij derde partijen om tot ontwikkeling te komen? Ook zeker gezien onze ambitie die we hebben op dat punt. En op welke manier kunnen we toch ook de omwonenden, belanghebbenden, zo veel mogelijk op een goede manier betrekken bij de plannen die we hebben, als het gaat om bestemmingsplannen of om wat kleinere bouwplannen, om te kijken of daar toch zo veel mogelijk draagvlak voor georganiseerd kan worden. Dat dat niet in alle gevallen gaat lukken, en zeker niet voor 100%, dat hebben wij met elkaar ook al verschillende keren ervaren. Maar los daarvan moet je natuurlijk altijd wel bereid zijn om te kijken welke wensen dan wel kunnen worden uitgevoerd. Ik ga even kijken, voorzitter, wat ik allemaal nog mis. Ja, de welstandsnota's zoals we die hebben vormt eigenlijk een soort onderdeel van de bruidsschat, zoals we die straks ook allemaal inbrengen in de omgevingsplannen die we na het vaststellen van de omgevingsvisie ook verder zullen gaan uitwerken. Nog los van de vraag of inderdaad vanaf 2021, wat nog steeds de bedoeling is, de omgevingswet ook van kracht wordt. En dan zullen we nog een aantal jaren nodig hebben om alles op een goede manier te gaan inregelen, die tijd die is ook beschikbaar. En dat geldt natuurlijk ook voor de onderdelen die u vanavond naar voren heeft gebracht, om die stapsgewijs ook in te gaan brengen in het omgevingsplan of de omgevingsplannen die we met elkaar zullen gaan ontwikkelen. Maar de ruimtelijke kwaliteit, die zal daar

natuurlijk altijd voor op moeten staan. Ja, dat geldt ook voor basiscriteria zoals het klimaat en de duurzaamheid, zoals die door verschillende partijen wordt genoemd. Even kijken, voorzitter, ja, dat heb ik ook allemaal gehad. Ja, de verkrotting is nog genoemd, met name vanuit de fractie van Beter voor Dordt. Ja, we hebben niet voor niks enkele jaren gelden de excessenregeling opgenomen in de welstandsnota. En er moet ook echt goede aanleiding zijn om tot handhavingstrajecten te komen. Ik stuur daar wel eens vaker bouwinspecteurs op panden af van: kijk daar eens naar, want we hebben meldingen gekregen. En ja, dan wordt er in sommige gevallen vastgesteld dat er geen sprake is van een echt exces, dat er ook geen veiligheidsaspecten aan de orde zijn. En dat er ook onvoldoende aanleiding is om tot toepassing van de excessenregeling te komen. U kunt zich voorstellen dat het toepassen daarvan ook in veel gevallen weer leidt tot allerlei procedures, tot zienswijzen en tot bezwaren van eigenaren. En dat ook gebleken is dat dat soms ook hele langdurige trajecten zijn. Dus wij stimuleren liever partijen om te komen tot goede oplossingen, dan dat we met dwangmiddelen gaan werken. Maar soms zit er niks anders op om dat te doen, hoewel je ook aan de voorkant dan je realiseert dat daar wel enige tijd overheen gaat. Ja, dan is eigenlijk ook in de discussie aan de orde geweest van: hoe ver ga je met het opnemen van allerlei details in je bestemmingsplan en toetsingskader? Ja, we hebben in het verre verleden wat meer gedetailleerde bestemmingsplannen gehad dan we nu hebben. We hebben er, nou, ik denk een jaar of acht geleden er nadrukkelijk met elkaar voor gekozen om te komen tot wat globalere bestemmingsplannen. Ook op advies van planjuristen en ook op vraag van derden. Omdat juist steeds meer gevraagd wordt om flexibiliteit. Ook daar bij de meest recente bestemmingsplannen heb ik daar op gewezen dat met name ontwikkelende partijen en bestuurders ook vragen, ook gezien de actuele situatie, om zo veel mogelijk nog flexibel te kunnen inspelen op gewijzigde omstandigheden. En hoe meer je wil gaan vastleggen, hoe meer je die ruimte natuurlijk ook beperkt. En dan ten aanzien van mogelijke garageruimte ombouwen tot werkruimte, daar heeft een ander commissielid al antwoord op gegeven. Die mogelijkheid, voor zover dat in het bestemmingsplan mogelijk is, die wordt ook gehonoreerd. Werkruimte aan huis is in alle gevallen toegestaan. En in veel gevallen is het ook mogelijk om nog te komen tot het realiseren van een aanbouw aan woningen, ook alleen maar daar waar het bestemmingsplan daar ruimte toe biedt. Garageruimte ombouwen tot andere functies, daar wil ik toch wel meteen het aandachtspunt bij geven dat er ook voldaan moet worden aan de parkeernormen, zoals die ook meegenomen worden in bestemmingsplannen. Hoe meer je garageruimten gaat onttrekken en daar een andere functie aan geeft, hoe groter de druk ook weer zal worden op de beschikbare parkeerruimte. En dat is nou juist een aspect wat door verschillende partijen ook nog vrij recent naar voren is gebracht om te kijken of er meer parkeerplekken georganiseerd kunnen gaan worden. Ik denk ook dat het in veel gevallen handig is en wenselijk is om die garages en ook parkeren op eigen terrein te handhaven. Voorzitter, volgens mij heb ik al een heleboel gedaan. Ja, D66 die heeft toch wel aandacht gevraagd voor: hoe zit het nou met die beoordeling? Ik denk dat we juist die subjectieve zaken die we met elkaar soms belangrijk vinden zo veel mogelijk willen objectiveren en daar ook een onafhankelijke commissie op te laten adviseren. Wij hebben in het verleden met elkaar besloten dat de welstandscommissie uitgebreid zou worden met een burgerlid, daar heeft u ook dat gesprek mee gehad. U heeft ook kennis kunnen nemen van zijn waardering voor de deskundigheid en de

betrokkenheid van de welstandscommissie en de monumentencommissie. Ik heb zelfs niet het idee dat het toevoegen van nog meer burgerleden die functie op dat punt zou kunnen versterken. Wij hebben ook nadrukkelijk gekozen voor een commissie waarin de deskundigheid en de ervaring breed aanwezig is. En het burgerlid is vooral denk ik deskundig op het gebied van onze stad Dordrecht. En zijn betrokkenen, zijn grote betrokkenheid daarbij. En de wisselwerking tussen die twee partijen, die verloopt volgens mij ook goed. Ik zou er overigens geen principiële punt van willen maken. Als u daar op zou staan om de commissie nog met een of twee burgerleden uit te breiden. Maar nogmaals, ik denk dat de onafhankelijke advisering in deze commissie wel echt voorop moet staan. En als wij straks richting de omgevingsvisie en de omgevingsplannen komen tot een andere vorm van een adviescommissie, dank kunt u kijken welke kwaliteit die daar nog veel meer zal gaan om integrale toetsing. En welke deskundigheid je daarin nog mist en op welke punten je dan zo'n commissie zou willen uitbreiden, of dat je ook met subcommissies zou kunnen gaan werken. Die bijvoorbeeld op het punt van gezondheid of duurzaamheid dan tot extra adviezen zou kunnen komen. Dus voorzitter, ja, verkennen naar de nieuwe rol van de commissie, graag. Ik kom graag met voorstellen ook in het verlengde van wat de VNG daarvoor voorstellen ontwikkelt. Daar kunnen we denk ik in de loop van dit kalenderjaar of later, als dat nog meer actueel wordt, met elkaar nog wat uitgebreider over hebben en dat op die manier voor de toekomst ook gaan borgen en vormgeven. Want een stad als die van ons, voorzitter, die zal toch altijd gebaat zijn bij een onafhankelijke en deskundige commissie om de kwaliteit die wij in onze stad rijk zijn, om die ook voor de toekomst te behouden en waar mogelijk te versterken. Ik ga het hier in eerste instantie even bij laten, voorzitter, en dan hoor ik wel welke vragen er nog open staan.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Sleeking. Ik kijk even de commissie aan. Het is vooral aan de commissie om te bepalen of dat de beantwoording van de wethouder afdoende is, of alle vragen zijn beantwoordt. Daarbij denk ik ook dat het onderwerp vast nog terug gaat komen, dus. Mevrouw Klein-Hendriks. Het is ook de vraag of alle vragen vanavond beantwoordt moeten en zullen krijgen, gezien de tijd ook.

Mevrouw Klein-Hendriks: Voorzitter, dat besef ik. Dank in elk geval voor het antwoord ook vanuit het college op de vraag over duurzaamheid en groene gevels en natuur-inclusief. En wij zien graag inderdaad het advies tegemoet. Maar daarna zou ik toch willen vragen, ook al is dat misschien op een te korte termijn gedacht. Maar wij zien mogelijkheden als fractie dat aan de basiscriteria van de welstandsnota wordt toegevoegd de functie, de functionele eisen van het gevelontwerp. Zodat daar ook ruimte ontstaat om een gevelontwerp in te richten op bijvoorbeeld de akoestische functie van een gebouw in een buurt. En ik snap, dat is misschien nog ver vooruit gedacht, maar ik zou uiteindelijk ook wel graag advisering, ook op reactie vanuit het college willen hierop. Dus misschien is het te vroeg voor de komende welstandsnota om die zo vast te stellen. En wij zien graag het andere wel tegemoet als het gaat om duurzaamheid en groene gevels. Maar dit punt over die functionele eisen van het gevelontwerp, daar zouden we wel graag eigenlijk met het college nog verder van gedachten willen wisselen.

De heer Sleeking: Dat zeg ik graag toe, voorzitter.

De voorzitter: Dat staat genoteerd. Mevrouw Van den Bergh.

Mevrouw Van den Bergh: Ja, ik had nog even een korte vraag. Bedankt voor de beantwoording, uitgebreide beantwoording van de wethouder. Die had het over dat inderdaad die discussie met de stad, en hoe we de kwaliteit gaan bewaken, dat dat allemaal gaat komen. Dat stond ook al in zijn voorwoord van de welstandsnota. En in de omgevingswet die straks komt, daar wordt afscheid genomen van welstandscommissies. U zegt: wij willen dat op termijn, want dat moet dan toch ingevuld worden, daar ga ik toch naartoe. Maar die termijn neemt u wel ruim, tot 2029. En wij willen dat al veel sneller, want het kan ook met de planning van de omgevingswet. En hoe staat u daar tegenover dat ook sneller te doen? En u had het ook over subcommissies. Wij willen eigenlijk nu al afscheid nemen van de welstandscommissie, maar u had het over subcommissies, onafhankelijke adviescommissies bijvoorbeeld op duurzaamheid en/of communicatie, daar kan je ook aan denken. Hoe staat u daar tegenover om dat allemaal te gaan versnellen?

De heer Sleeking: Nou, voorzitter, per 1 januari 2022, als de omgevingswet dus echt van kracht wordt, dan vervalt ook de wettelijke grondslag onder de huidige commissie. Dus het lijkt me ook goed om in de loop van dit kalenderjaar, wat ik u al heb toegezegd, om te kijken op welke manier wij straks zo'n onafhankelijke commissie willen gaan vormgeven en instellen. Ik ben absoluut er geen voorstander van om nu al te komen tot afscheid van de huidige welstands- en monumentencommissie. Laten we alsjeblieft de continuïteit ook bewaken, dat we niet het een al weggooien voordat we nieuwe schoenen hebben. Maar ik heb ook niet gezegd dat we nou perse tot het eind van die periode moeten wachten, voordat we komen tot het instellen van een nieuwe commissie. Ik denk dat we met elkaar die discussie op de verschillende momenten kunnen voeren en ook kunnen kijken op basis van de omgevingswet welke mogelijkheden er zijn. En welk model wij dan voor onze stad eigenlijk de voorkeur zouden willen geven. Ook gezien de veel meer integrale benadering die straks vanuit het omgevingsplan zal worden vastgelegd. En nogmaals, dan wil ik u toezeggen dat wij met voorstellen willen komen om tot een andere en bredere rol van de adviescommissie te komen. En volgens mij zou dat al in de loop van dit kalenderjaar kunnen. We zitten nog heel vroeg in het jaar, dus we hebben nog tijd om er aan te werken.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Sleeking. Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Ja, voorzitter. Eerst een punt nog even wat eigenlijk in de discussie niet aan de orde is gekomen. Maar ik meld maar even dat wij als fractie akkoord kunnen gaan met de voorgestelde wijzigingen over de welstandsnota. En dan dus ook in gewijzigde vorm akkoord verklaren. Nog een vraag aan de wethouder, en dat betreft, ik heb daarstraks ook iets over gezegd, over de wettelijke taak van de welstandscommissie. En dat betreft in dit geval de verslaglegging. Als we even zien, en dat zit in de stukken, wat die taakomschrijving inhoudt, dat betekent het rekenschap geven, verantwoording afleggen van de besteding van de middelen. En ook laten zien waar ze zoal mee bezig is geweest. Ik heb twee weken geleden daar ook al wat kritische

noten over gekraakt, als het ging over: voldoet de aangeboden jaarverslagen aan dat criterium? Nee, dus mijn vraag is: welke machtsmiddelen heeft de wethouder om het verslag van 2020 daaraan wel te laten voldoen? En dat dient dus ook, dat moet uitgebracht worden in het voorjaar. Nou ja, het voorjaar is misschien lang, maar de tijd gaat ook snel. Dus mijn vraag is: kan de wethouder bij de welstandscommissie erop aandringen dat het jaarverslag over 2020 meer voldoet aan de daar aan te stellen criteria?

De heer Sleeking: Ja, voorzitter, ik heb inderdaad al een of twee weken geleden kennis genomen van de opmerking van meneer Oostenrijk hierover. En ik ben het daar eigenlijk wel mee eens. Die vond het ook een vrij beperkte verslaglegging. We hebben in het verleden wel uitgebreidere verslagen gehad, waarin ook meer werd aangegeven hoeveel plannen men had beoordeeld en welke plannen dan door het college al dan niet werden overgenomen. Ik denk ook dat het goed is om eens even naar die criteria te kijken op basis waarvan men werkt. En dan zullen we ook bij de huidige commissie, want die is natuurlijk voor een groot deel vernieuwd, om ook aandacht te vragen voor de wat meer volledige verslaglegging van de werkzaamheden die men verricht. Ik denk dat dat een terecht punt is, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Sleeking. Dan rest mij de vraag wat we gaan doen, want ik zie voor de rest geen vragen meer. Gezien de tijd wil ik ook tot een afronding komen van dit onderwerp. We hebben het uitvoerig besproken, ik heb er bewust veel tijd voor uitgetrokken, omdat dit onderwerp behoorlijk leeft binnen de commissie. Maar hij komt inhoudelijk nog een keer terug, gekoppeld aan de nieuwe wet die eraan komt, de omgevingswet. Dus de vraag is, nu ligt niet de welstandscommissie zeg maar ter besluitvorming op de agenda. Daar is wel de welstandscommissie aan gekoppeld, maar daaronder liggen wel twee documenten, de welstandsnota en het jaarverslag. De vraag is: wat gaan we daarmee doen? Ik zie al hamerstuk met stemverklaring. Ik heb eerder al anderen ook in de chat gezien. Er komt een amendement op de welstandsnota vanuit de PvdA. Dan is het de vraag, wellicht een amendement vanuit GroenLinks. Hamerstuk. Ja, dan is de vraag of wij ons willen beperken tot stemmen of bespreking van alleen de amendementen. Dat wil ik namelijk zo wel voorstellen als voorzitter van de commissie in overleg met de griffie. Hamerstuk, hameren maar het wordt toch een discussie, dan wel scherp beperkt. Alleen amendementen bespreken. Ja, ik voel een meerderheid voor hameren of alleen amendement bespreken. Dus dan komt die op de agenda als hamerstuk, eventueel toch als bespreekstuk. Als er op voorhand al amendementen zijn aangekondigd, dan wordt het een bespreekstuk. Over alleen een amendement, hoor ik Mark influisteren. Dus het stuk zelf wordt geen spreekstuk. Er wordt een amendement ingediend en over die amendementen gaan we het dan in de raad hebben. Alleen amendementen. Oké, dan hebben we dat hierbij besloten. Dank voor de input van iedereen. Dan gaan we snel door naar het volgende punt.

6. Consultatie conceptprogramma Dordwijkzone

De voorzitter: Consultatie conceptprogramma Dordwijkzone. Maar de consultatie hebben we verandert in een presentatie. Mijn verzoek is zoals u dat altijd gewend bent bij een presentatie om uw vragen ... Meneer Oostenrijk, had u nog iets op te merken?

De heer Oostenrijk: Ja, voorzitter. Kijkend naar de tijd is de vraag of wij nu al kennis kunnen nemen van de lengte van die presentatie, ook in relatie tot nog te behandelen voorstellen.

De voorzitter: Ik weet niet of er iemand antwoord kan geven op die vraag hoelang de presentatie ongeveer gaat duren.

Mevrouw Van den Bergh: Voorzitter, hier Karin van den Bergh, ongeveer 15 à 20 minuten. En als u vragen heeft, dan heeft de wethouder daar ook nog op gerekend. Maar we proberen het zo kort mogelijk voor u te houden.

De voorzitter: Oké, dan stel ik voor dat we heel snel beginnen met de presentatie en alle vragen te bewaren. Hij komt inhoudelijk komt die nog terug, dus dit is alleen kennisnemen van de presentatie. Dus ik wil u dan ook verzoeken om niet in discussie te gaan en niet alvast opiniërend bezig te zijn. Dus alleen verhelderende vragen. Dan hebben we de tijd ook zelf een beetje in de hand. Dus laten we beginnen. Even kijken, meneer Paardekoper Overman van Mecanoo, die gaat volgens mij de presentatie geven als ik dat goed heb.

De heer Paardekoper Overman: Ja, goedemiddag.

Mevrouw Van den Bergh: Ja, voorzitter, ik zou eerst even nog de wethouder een korte inleiding willen laten geven en even kort de context schetsen, voordat we gelijk de inhoud van het plan induiken.

De voorzitter: Dat zie ik hier inderdaad, mijn excuus. Dat lees ik daarna inderdaad. Heel kort het woord aan mevrouw Van den Bergh, projectleider op dit dossier.

De heer Stam: Voorzitter, ik zou graag eerst even zelf de introductie doen. Ik was al in beeld, dus ik zou het kort houden. Zoals u weet zijn we bezig met de groep opgaven in onze stad. De Dordwijkzone als stadspark is hier een essentieel onderdeel van. In de agenda 2030 is sprake van het toevoegen van tienduizend woningen in onze stad. Door deze verdichting van de stad is het meer dan belangrijk dat de kwaliteit van de openbare ruimte omhoog gaat. Dordwijkzone als stadspark kan hier een enorme impuls aan geven. We hebben al eind 2019 begin 2020 onder leiding van de Rijksteams voor ondernemend Nederland hebben we met veel meer dan 100 bewoners, verenigingen en ook met leden van de raad de eerste dronesessies vastgelegd in de schetsen voor het toekomstige stadspark. En vandaag zetten we de eerste stap met u voor het ruimtelijke programma wat hier een vervolg op is. Vanwege de corona iets later dan verwacht, en dan geef ik nu graag het woord aan mevrouw Van den Bergh en meneer Paardekoper.

Mevrouw Van den Bergh: Ja, ik ga even heel snel erdoor, even de Dordwijkzone in de context van de totale stad. En de groene long die eigenlijk in het kader van de komende verdichting van de stad de komende 10 jaar, tienduizend woningen erbij, van groot belang is voor de leef-kwaliteit en de kwaliteit van de openbare ruimte. Waarom nu eigenlijk in de commissie? Eigenlijk omdat we nu aan de start zijn voor zeg maar het programma verder uit te werken, om de maatschappelijke business case door te rekenen in het kader van de besluitvorming. Voor uw raad in het voorjaar is de planning als ik het goed heb, zoals is afgesproken met uw raad, om de investeringen door te rekenen. En de ruimtelijke investeringen doen we op basis van ruimtelijke voorstellen. En we vonden het belangrijk dat u als raad wordt meegenomen in deze voorstellen die we nu gaan uitwerken en uitrekenen, als een soort scenario's die in de business case in het kader van de investeringsagenda en de Eneco middelen naar uw raad toe komen. En daarom wouden we graag met u deze presentatie delen, maar ook even de context schetsen, zodat ook het belang even op dit moment wordt aangekondigd waarom we dat nu doen. En ook op zo'n korte manier. Omdat we in het kader van de business case het ruimtelijk programma op hoofdlijnen moeten doorrekenen in een aantal scenario's daarover. En dan wil ik graag met u naar de voorstellen, die zullen gedaan worden door Mecanoo, door meneer Paardekoper. Die hebben we gevraagd om samen met ons het ruimtelijk programma nader op te stellen.

De heer Paardekoper: Ja, hartelijk dank. En goedenavond allemaal, raadsleden en voorzitter. Ik zal kort door, wij zijn inderdaad een aantal van u heb ik denk ik eerder mogen ontmoeten in het traject wat wij voor de spoorzone hebben doorlopen. En ik hoop dat u mijn presentatie ziet. Ziet u nu de eerste slide met stadspark? Ja, heel goed. Ja, kort. We zijn in een sneltreinvaart gestart, precies zoals Karin net heeft geschetst is het een situatie van een prul begin, waarbij we met ambtenaren over mobiliteit, over de economie, over de biodiversiteit, over deze zone van de Dordwijkzone hebben mogen nadenken. In de betekenis in die groei van Dordrecht. Dus 10 duizend woningen, maar het gaat ook over bezoekers, het gaat ook over de grotere context van het eiland Dordrecht. De ecologische hoofdstructuur. En het is natuurlijk een prachtig gebied van Wantij tot aan de nieuwe Hollandse Biesbosch. Dus eigenlijk een gebied wat natuurlijk een heel groot deel beslaat van het eiland, maar ook alle wijken die daaraan gelegen zijn. En het is voor een groot deel nu uiteraard ook voorzien in sportvelden, sportclubs en sportvoorzieningen. Een behoorlijk percentage. Dus als een stadspark voelt het zeker nog niet. De opgave is groot om het ook een klimaatbuffer, zowel water als biodiversiteit maakt onderdeel van de ecologische hoofdstructuur. En wij zijn eigenlijk op pad gegaan met de vraag: hoe kan dit hele gebied, dus eigenlijk een enorm mooie kans en plek die Dordrecht midden in de stad heeft, hoe kan dat nou nog beter verbonden worden? Hoe kan dat nog meer gevonden worden, gebruikt worden, onderdeel worden van je dagelijkse bestemming, plekken om naartoe te gaan. Niet alleen om te sporten, maar echt als park. En hoe kan het dan ook natuur en stad versterken? En daarmee vooral ook in die groei van Dordrecht, in die verdichting van woningopgaven, van voorzieningen, daar een grote, dat is denk ik de belangrijkste die laatste vraag, een grote maatschappelijke en sociale betekenis ook krijgen in het wonen en het zijn in Dordrecht. Het is vanuit de geschiedenis natuurlijk interessant omdat het eigenlijk verschillende dorpen en gemeentes waren. Waardoor eigenlijk als je die in een lijn van

de historie naast elkaar zet, eigenlijk ertoe hebben geleid dat het in het midden liggende gedeelte, wat we nu zien als stadspark waar we aan werken, een open gebied is gebleven. Met aan weerszijden die verschillende dorpen en gemeentes. Met ook een prachtige geschiedenis van de buitenplaatsen, die in Dordrecht ook zeker in dit gebied rijk waren, ook toen al. En die geschiedenis zou ik wel nog meer gevoeld en gezien mogen worden. Het is denk ik vooral ook de opgave waar we voor staan dat het verschillende gebieden zijn. Als je van Wantij tot het buitengebied eigenlijk de zone bekijkt, elk met een eigen karakter, ook met een andere functionaliteit en opgave. Maar het is, zoals ik net al aangaf, vooral een gebied wat nu voor grote gebieden besloten of afgesloten voelt, en ook letterlijk zo is, met de vele hekwerken, de vele sportvelden. En maar voor een beperkt deel echt openbaar. En als je stad gaat groeien, dan is juist die publieke ruimte, het groen, het water, het verblijven in die natuur, essentieel. We hebben dan ook gekeken naar andere steden, maar ook andere stadsparken en de functionaliteit daarvan. Als je het oppervlakte bekijkt, dan is het een groot oppervlak. En zeker als je het even over bijvoorbeeld Central Park New York legt, dan zou Dordrecht dus eigenlijk een groter stadspark krijgen dan New York. Dat is ook wel interessant. Het heeft een hele mooie karakteristieken die ook gevonden worden natuurlijk. De Koeiendijk, een ander dijk van het eiland. En in de groenblauwe visie die al is neergelegd voor Dordrecht is het in plaats van een gebied wat nu vooral gebruikt wordt en benut om van de ene kant naar de andere kant te gaan, van oost naar west. Dat het misschien in plaats van, en de wijken in zichzelf, dat het in plaats van de achterkant van de wijken juist een voorkant van de wijken zou moeten en kunnen worden. Dus adressen aan het park. Er zijn ook veel ontwikkelingen gaande. Woningbouw, maar ook educatie met de leercampus bijvoorbeeld. En we hebben vooral gekeken van de ruimtelijke vertaling. En nogmaals, het is pril, het zijn maar eerste ideeën. Als we kijken nu naar het gebied als park en sport, wat het met name is. En vooral dat laatste sport is natuurlijk heel erg groot. Wanneer het een stadspark zou moeten gaan worden voor iedereen, dan gaat het ook echt over deze functies die het allemaal nog veel meer zou kunnen vervullen. Een plek waar het ook gaat over ontspanning, ook misschien een keer een beeldentuin of een theehuis wat er zou mogen zijn. Of de ontdekking in de natuur, educatie. Misschien zelfs een voedselbos. De ecologische opgave is groot, er zijn veel plekken, die ga ik nu allemaal in detail doorheen, maar waar de natuur eigenlijk juist geen vloeiende doorgang heeft en ook te weinig ruimte. Dus daar zit een belangrijke opgave om echt die ecologische structuur van noord naar zuid, maar ook van oost en west, te versterken en ook echt aaneengesloten te maken. Dus dit is een van onze eerste gedachten om eigenlijk een as als een natuur-as van noord naar zuid met brede zones te maken. Soms zijn er al, soms kunnen ze uitgebreid worden, waar biodiversiteit en de flora en fauna echt in versterkt worden. Andere die je nu ziet is dat in het huidige park eigenlijk echt wordt opgebroken door het spoor, door wegen. En dat er ook niet een aaneengesloten route is door het park. Het zijn vooral belemmeringen die je nu ervaart. Dus naast die natuur-as hebben we ook de gedachte om verder te kijken hoe je nu van noord naar zuid misschien een verbindende route zou kunnen maken. Uiteraard met de verschillende paden die er al zijn, dus je krijgt een netwerk van paden. Maar misschien wel een soort hoofdas die de kernen van de sportcentra, maar ook de andere functies in het hele gebied, met elkaar verbindt. Dan krijg je een soort samenstelling waardoor het een park wordt, waar zowel de natuur de boventoon voert en de

bereikbaarheid en het verblijven. Dus een van die ambities om stad en natuur hier op een mooie manier samen te laten gaan, die krijg je dan bij elkaar. We hebben dat al in een kaart getekend en ik ga graag even per gebied in sneltreinvaart met jullie daar doorheen, van noord naar zuid. Het is een route waar ook de verschillende karakters van de gebieden gevoeld zouden mogen worden. Het eerste deel bijvoorbeeld aan het Wantij, daar is natuurlijk al veel in ontwikkeling, met Vlijweiden, met natuur-inclusief bouwen, jeugdorp. We hebben daar een herschikking van de sportvelden, een aantal zullen verschuiven. Waardoor er veel meer ruimte ontstaat voor het park en eigenlijk de kwaliteit van de rietlanden die er zijn, de dijkzones, ook veel meer in die sportgebieden gevoeld gaan worden. En misschien dat je op de kop van het park heel mooi over het Wantij een uitkijktoren hebt en dat je tot de Biesbosch zou kunnen kijken. En dat het jeugdorp, waar een grote waterbergingsopgave ligt, ook nog met dat water een functie zou kunnen vervullen. Bijvoorbeeld met spelen in de wildernis. En zo'n plek waar nu het jeugdorp is en de scouting kan misschien dan ook nog meer een plek zijn om echt te kunnen verblijven, in plaats van hangen naast een parkeerplaats. Dus dat parkeren hebben we daar ook weggehaald, daar hebben we alternatieven voor gevonden. Maak het een plek die ook aantrekkelijk is als park en waar je dan kan zijn. En misschien dat bezoekers die van verder komen hier ook in hun tent zouden kunnen overnachten en vanuit daar zowel de historische stad als de natuur mogen en kunnen ontdekken. En ook de dijken, die vaak nu als een barrière worden gevoeld, kunnen dat niet mooie speelplekken zijn? Zodat ook de publieke ruimte voor wijken en de hele stad Dordrecht nog meer worden vergroot. En ook de opgave van bijvoorbeeld de sportterreinen. Vaak zijn ze nu helemaal omheind. In een van de gesprekken zei iemand: het gaat heel erg ook in dit gebied over het ont-hekken van die sportterreinen, zodat het veel meer verbonden gaat worden. Nou gaat het ook door naar het Reewijkpark, naar het centrumgebied met de Krommendijk. We ook daar opgaves hebben waarbij sportvelden in aantal kunnen worden samengevoegd of kunnen worden verschoven. Dat is allemaal vanuit de afdeling sport ook zo meegegeven, dat hebben we aangehouden. Rondom het stadion, wellicht met een hernieuwing. Maar wat je hier bijvoorbeeld ziet is dat die natuurbuffer eigenlijk is vergroot en versterkt in een gebied, doorgaat naar het hart van de Dordwijkzone. En dat we hier ook ruimte creëren voor nieuwe verbindingen, voor verblijven en misschien zelfs een ligweide, waardoor het ook veel meer een tijdelijk programma ook een plek zou kunnen krijgen. En misschien wel met een festival door de buurt of een keer een buurt diner. En plekken voor cultuur, zou het niet mooi zijn als we in die Dordwijkzone ook natuur en park zo ontwerpen dat het een plek is waar ook een keer een voorstelling zou kunnen zijn. Of waar sport niet alleen achter een plek plaatsvindt, maar ook in het dagelijks gebruik door jongeren en door scholieren gebruikt zou kunnen worden. We hebben langs het Albert Schweitzerziekenhuis en de leercampus, dan komen we bij het hart Dordwijk. Ook het station, dat weet u misschien vanuit de spoorzonevisie, op een andere locatie gelegd. Zodat ook de entree vanuit de trein en wellicht in de toekomst de city sprinter heel goed het park bereikbaar zou kunnen worden. En zo gaan we door naar het zuiden met een aantal gedachtes. Ik ga niet op alle details in uiteraard. Maar bij Schenkeldijk ook meer ruimte voor de natuur, ruimte voor het sporten. En ook nieuwe functies van sporten. Er is ook gedacht van: zouden we niet net zoals bijvoorbeeld in Rotterdam op de kop aan het eind van het stadspark een toren kunnen maken dat je uitzicht hebt over dat mooie eiland van

Dordrecht? Maar ook dat het tegelijkertijd een klimelement is en dat sport en natuur en ontspanning en toerisme samenkomen. Als laatste, dan ben ik er bijna, het gaat ook over de opgave van het wonen aan het park en wellicht zelfs in het park. Daar is al een aantal keer genoemd het natuur-inclusieve wonen. Dus de wijken goed betrekken, maar ook de randen. Daar staan mogelijkheden en potenties om wonen te versterken, maar ook de kwaliteit in de vorm van het natuur-inclusief wonen. Er wordt natuurlijk nu ook al gewoond in het gebied, zelfs hier bij de Krommendijk. En een hele belangrijke is het parkeren, waarbij we oplossingen aan het bedenken zijn hoe je dat veel meer als onderdeel van een park zou kunnen ontwerpen, of onderdeel van een gebouw of infrastructuur. En de onderdoorgang, een aantal zijn daar nu, zouden ook veel aantrekkelijker kunnen zijn. Soms zijn ze onveilig of worden ze als onveilig ervaren, vooral in de avond. En dit is een mooi voorbeeld van Amersfoort, waarbij in zo'n onderdoorgang het zelfs een functie heeft in sport en in bestemming. En als laatste, dat gaat ook over de nieuwe ontwikkeling van een aantal clubgebouwen. We denken dat zo'n park ook echt wel een aantal mooie functies zou kunnen krijgen. Dit is een clubgebouw wat volledig natuur-inclusief is. Niet alleen in energie en in CO2-opslag, maar ook met begroeide daken. Dus eigenlijk echt gaat bijdragen aan de parkkwaliteit en de natuur. En zo zou dat ook met een aantal paviljoens kunnen zijn, waar je misschien een ijsje gaat halen. Of misschien zelfs een museum wat in de historische stad is hier een dependance heeft, met ook tijdelijke programmering. Zodat eigenlijk een kruisbestuiving gaat ontstaan voor alle soorten doelgroepen en bezoekers, mensen die voor cultuur komen of juist voor sport of voor ontspanning, eigenlijk elkaar allemaal gaan ontmoeten en ook met andere functies in aanraking komen. Nou, dat is het in het kort. Wij zijn daar druk mee bezig. Ik denk dat Karin daar wellicht nog iets over het vervolgetraject zou kunnen of willen zeggen. Maar ik ben heel benieuwd naar opmerkingen en vragen die ik graag beantwoordt. Dank jullie wel.

De voorzitter: Ja, misschien kunnen we eerst even het vervolgetraject inderdaad even in kaart brengen om te kijken in hoeverre we misschien de vragen later ook kunnen stellen, gezien de tijd. Dus mevrouw Van den Bergh.

Mevrouw Van den Bergh: Ja, even heel kort. Ben ik te horen?

De voorzitter: Ja hoor.

Mevrouw Van den Bergh: En het scherm is gedeeld? Want ik had net een sheet ervoor, maar zou zie ik hem weer niet. Oké. Het concept programma gaan we verder uitwerken. Daar hebben we natuurlijk wel even de tijd voor, maar we hebben wel een aantal scenario's die we eruit halen, die moeten we berekenen voor de maatschappelijke business case. Daarom zouden we wel graag als het kan nog een keer de gevoelens uit de raad willen horen, omdat we natuurlijk een aantal zaken moeten gaan doorrekenen voor die maatschappelijke business case in het kader van de investeringsagenda. En die besluitvorming is al snel voorzien dit jaar. Op basis van het ruimtelijk programma gaan we ook een participatieproces uitlijnen en starten, waar de raad natuurlijk ook een belangrijke rol bij kan spelen. En afhankelijk van de besluitvorming rondom de agenda 2030 ook een uitvoeringsprogramma en een formeel besluitvormingstraject. Er zijn natuurlijk ook nog een aantal andere kaders die van invloed op zijn en een aantal

andere dossier. Daar is natuurlijk de omgevingsvisie die u nog gaat vaststellen, waar de ruimtelijke uitgangspunten voor de Dordwijkzone in zijn benoemd en die relevant zijn natuurlijk ook voor de uitwerking ervan. En op 8 februari spreekt u samen met uw collega's van sociaal de motie niet geschoten is altijd mis over sportpark Krommendijk, wat ook van invloed kan zijn op de uitwerking in dit programma. Vandaar dat we dat toch met u wilden delen, omdat wij voor de business case snel moeten gaan rekenen. Daar kunnen we een aantal scenario's in opnemen. Wij willen wel graag uw gevoelens daarbij horen, voor de scenario's en de zaken die we nu gepresenteerd hebben. Dus vandaar voor de verdere agendering het verzoek om daar rekening mee te houden. Dat was het.

De voorzitter: Duidelijk. Ik kijk even de commissie aan. Ik zie een reactie, ik zie vragen. Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Ja, voorzitter. Ik heb drie vragen en ik zal me bedwingen om dan niet in te gaan op alle aspecten. Drie vragen die betreffen, eerst even een hele makkelijke. Ik neem aan dat wij de tekst van de toelichting kunnen zien. Maar ik stel het ook op prijs om een audio-opname van de gesproken toelichting te krijgen. Want die bevat toch wel een aantal wezenswaardigheden. Of het moet een schriftelijke vertaling zijn van hetgeen is uitgesproken. Dat is een. Het tweede punt is het vervolgproces. Daar zie ik wel de vijf stappen, maar ik zou graag ook een hele grove tijdsaanduiding willen zien. Want het maakt wat uit of we dus punt 5 over drie maanden of over tien jaar krijgen. En de derde opmerking, die betreft eigenlijk mijn verzoek of dit plan toch gelinkt kan worden aan een deel van ook door Mecanoo uitgevoerde spoorvisietraject. En dan heb ik het over het onderdeel 7, ontwikkeling leerpark en gezondheidspark. Omdat namelijk daar een aantal aspecten direct grenzen aan het deel wat nu vanavond getoond is. Dus dat zou ik erg op prijs stellen, omdat daar een hele nadrukkelijke relatie is. Dat was het.

De voorzitter: Ja, ik wil even, het was meer mijn vraag dat ik de commissie aankeek procedureel. U bent uw vraag gaan stellen, ik heb u even laten gaan. Maar gezien de tijd is het een idee dat we de vragen nu stellen en dat daar schriftelijk antwoorden op komen? Gezien de tijd. Ik denk wel dat we het zo moeten doen.

De heer Oostenrijk: Daar heb ik geen bezwaar tegen, voorzitter.

De voorzitter: Oké, dan gaan we dat als volgt doen. Meneer Kleinpaste, had u nog een vraag of was dat meer een opmerking?

De heer Kleinpaste: Een opmerking van procedurele aard. Omdat ik mij heel goed zou kunnen voorstellen om de vragen die er ongetwijfeld leven schriftelijk in te dienen en te laten beantwoorden. Dan heb je ook een goed document onder de consultatie straks. Dan zijn we optimaal geïnformeerd denk ik. En dat spaart nu tijd en komt de kwaliteit van de consultatie volgens mij ten goede.

De voorzitter: Ja, ik zat daar zelf ook tussen te twijfelen wat nou verstandig is.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ja, ik zit niet altijd in deze commissie. Ik wil eerst even een opmerking maken richting degene die net ingesproken hebben, even complimenten geven voor de presentatie. Maar dat staat even los van deze presentatie, de opmerking die ik wil maken. Als je kijkt naar deze presentatie en de overlap die het op verschillende documenten heeft. We hebben het over de spoorvisie, we hebben het over de sportparkenvisie, we hebben het over de Dordwijkzone. Dit wordt er nu even in 10 minuten tijd doorheen gejast. En ik begrijp dat het nu omgezet is naar een presentatie en dat we de volgende keer hier inhoudelijk op mogen reageren. Dan zou ik toch een ordevoorstel willen doen. ik zou dit heel graag willen betrekken ook bij de commissie sociaal. Omdat we hebben nog niet eens een sportparkenvisie, laat staan dat we hier een antwoord op kunnen gaan geven. En ik weet niet wie dat terecht aangaf net over de motie gissen is missen. Ja, daar gaan nu zoveel dingen door elkaar heen lopen, waarvan ik toch eigenlijk best wel een beetje schrik. En om niet in de valkuil te trappen dat we dit erdoorheen gaan jassen, want dit is een megaproject wat ongelooflijk veel consequenties gaat hebben voor deze hele omgeving.

De voorzitter: Mevrouw Stolk. Ik begrijp uw betoog, het was absoluut niet de bedoeling om dit erdoorheen te jassen. Vandaar dat we hem ook in tweeën hebben gesplitst, om nu de presentatie te doen gezien de tijdsnood. Want hiervoor was nog een ander onderwerp wat ook behoorlijk leeft binnen de commissie, zijnde de welstandscommissie. Dus daar heb ik de ruimte voor gegeven, omdat daar ook heel veel input op was. Maar hij komt nog een keer terug ter bespreking. Dit is een presentatie. We kunnen een verduidelijkende vraag stellen over de presentatie, zonder met elkaar te gaan opiniëren. We kunnen ook zeggen: we stellen die vragen, we krijgen met zijn allen op papier antwoorden op die vragen. Samen met deze presentatie en de vragen en de antwoorden komt die een keer terug en we behandelen alles in een keer zeg maar in die commissie. Waarbij we dan wel meer de tijd nemen.

Mevrouw Stolk: Ik snap uw oproep hoor, daar gaat het niet om. Alleen om dit in een commissie ...

De voorzitter: Samen met sociaal moet zijn, dat is mij om het even. En als u sociaal erbij wil betrekken, prima, maar dat kunnen we t.z.t. via de griffie wel even regelen.

Mevrouw Stolk: Ja, dat snap ik. Maar dit raakt alle kanten, hè.

De voorzitter: Dat begrijp ik, maar dat is nu niet de tijd.

Mevrouw Stolk: Meneer Soy, niet ten nadele van u, maar ik laat me nu even niet beperken door de tijd. Dit is een megaproject wat eraan zit te komen en daar moeten we niet te lichtzinnig, en we moeten elkaar ook gewoon serieus nemen.

De voorzitter: Mevrouw Stolk, ik neem u wel serieus, u begrijpt mij verkeerd. Ik zeg juist dat dit terugkomt. Dat u het inhoudelijk en allerlei dingen er nu bij betreft en daarmee eigenlijk al nu een beetje inhoudelijk aan het behandelen bent, dat wil ik even voor zijn.

Mevrouw Stolk: Ik ben niks inhoudelijk aan het behandelen. Ik geef alleen de suggestie mee om te kijken, en de raadsleden ook het overdenken en meegeven van: ga dit ook in je fractie bespreken. Hoe gaan we dit aanvliegen? Niks meer en niks minder, zonder inhoudelijk er op in te gaan.

De voorzitter: Volgens mij is dat aan elke fractie en volgens mij gebeurt dat ook zonder uw oproep. Maar goed, dat even ter zijde. Er is vanavond een presentatie gegeven, hij komt inhoudelijk terug. En als u het breder wil trekken dan alleen de commissie fysiek, dan staat u dat ook vrij, dan kunt u dat verzoek ook indienen bij de griffie. En dan zal de griffie kijken wat haalbaar is, wat verstandig is. Maar voor nu is het denk ik het meest logische, we hebben de presentatie aangehoord, alle vragen schriftelijk indienen, alles wordt verzamelt. En dan bespreken we het later een keer wanneer het op de agenda komt. Dus er wordt niks erdoorheen gejast of wat dan ook. Is er iemand die het niet daarmee eens is, met wat er nu wordt voorgesteld? Vragen schriftelijk en later inhoudelijk opiniërend terug laten komen op de agenda. Is het iemand die het daar niet mee eens is?

Mevrouw Klein-Hendriks: Voorzitter, heel kort. Gaat het dan echt om verduidelijkende vragen, zodat wij meer een beeld hebben van het programma en naar aanleiding van de presentatie? Of wordt verwacht dat wij eigenlijk al een reactie geven op de vraag: er moet een business case worden gemaakt, dus geef uw wensen voor het ruimtelijke programma aan.

De voorzitter: Daarvoor kijk ik heel even in de richting van meneer Stam. Wethouder Stam, kunt u daar antwoord op geven?

De heer Stam: Ja, zeker voorzitter. Ik denk dat het vooral goed is dat we wel richtinggevende uitspraken krijgen van de commissie en de raad, zodat wij wel aan die business case verder kunnen werken. Maar ik begrijp tegelijkertijd heel goed dat dit zo'n groot project is die over meerdere schijven gaat, dus dat zal breder opgepakt moeten worden. Maar stel uw vragen en wij gaan ze gewoon beantwoorden. Dus enerzijds verduidelijkingsvragen en anderzijds probeert u in ieder geval richting mee te geven, zodat wij verder kunnen met die business case.

De voorzitter: Mooi, dan geeft dat nog meer input ter bespreking. Kan de griffie aangeven binnen welke termijn we vragen in moeten dienen? Ja, als dat deze week nog kan, dat zou mooi zijn, dat hoor ik van Mark. Ja, dan gaan we het op die manier doen. Verhelderende vragen en richtinggevende vragen en opmerkingen, alles schriftelijk. En dan wordt dat gebundeld en samen met de presentatie komt het een keer terug opiniërend in de commissie fysiek, eventueel samen met sociaal om het breder te trekken. En op dat moment kan er alsnog besloten worden van: ja joh, dit gaat zo veel verder, we willen het alsnog verder bespreken met meerdere schijven. Maar goed, dan heeft u op dat moment ook weer de gelegenheid om u daarover uit te spreken, dat hoeft vanavond niet te gebeuren. oké, dan wil ik dit punt als presentatie vanavond afronden, dus hij komt nog terug. En dan ga ik door naar het volgende punt op de agenda, dat zijn de nieuwe behandelvoorstellen.

Agendadeel: Nieuwe behandelvoorstellen

De voorzitter: Ik wil daar snel doorheen gaan en eigenlijk stil staan bij de behandelvoorstellen waar eerder over is gemaïld.

7. Artikel 40 vragen RvO van fractie VSP over Qbuzz/stadsvervoer in Dordrecht

De voorzitter: Het behandelvoorstel over punt 7, artikel 40 vragen RvO van fractie VSP over Qbuzz/stadsvervoer. Er wordt voorgesteld om deze kennis van te nemen. De beantwoording is er nog niet, daar hebben we ook geen mail over gehad.

8. Antwoordbrief artikel 40-vragen van de fractie CDA over Houtstook –houtrook - luchtkwaliteit - Antwoordbrief artikel 40/41

De voorzitter: Punt 8, daar is wel over gemaïld vanuit het CDA en GroenLinks. Ik geef eerst het CDA het woord bij behandelvoorstel acht. Meneer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Ja, voorzitter, we hebben kennis genomen van de beantwoording. En die geeft ons aanleiding voor vervolgvragen, dus ik zou willen voorstellen om dit behandelvoorstel aan te houden. Die vervolgvragen hopen we binnen een week in te dienen, dus dan kunnen ze daaraan gekoppeld worden. Dus verzoek het aan te houden in de koppeling met de vervolgvragen.

De voorzitter: Geldt dat ook voor GroenLinks?

De heer Van der Meer: Ja, inderdaad, voorzitter. Ook wij hebben naar aanleiding van de antwoorden vervolgvragen. En daarna willen we graag beslissen of we het willen bespreken of niet.

De voorzitter: Duidelijk. Dan gaan we dat op die manier doen. Aangezien het CDA de vragen zelf ook heeft gesteld gaan we dat zo doen.

9. Zienswijze stichting het Wantij op ontwerpbestemmingsplan Vlijweide

De voorzitter: Behandelvoorstel negen, zienswijze stichting het Wantij op ontwerp bestemmingsplan Vlijweide. Dit wordt aan het college voorgelegd.

10. Zienswijze namens bewoners Vijverweg op ontwerpbestemmingsplan Vlijweide scholenlocatie Noordendijk

De voorzitter: Dat geldt ook voor punt 10, zienswijze namens bewoners Vijverweg op ontwerp bestemmingsplan Vlijweide scholenlocatie Noordendijk. Die wordt ook aan het college voorgelegd.

11. Zienswijze namens bewoners Tijpoort op het ontwerpbestemmingsplan Vlijweide

De voorzitter: En het zelfde geldt ook voor punt 11, zienswijze namens bewoners Tijpoort op het ontwerp bestemmingsplan Vlijweide. Die wordt ook aan het college voorgelegd.

12. Brief van de heer Lammers inzake zorg om reputatie weerhield chemiereus DuPont niet om dood en verderf te zaaien

De voorzitter: En punt 12, brief van meneer Lammers inzake zorg om reputatie weerhield chemiereus DuPont niet om dood en verderf te zaaien. Dat wordt voorgesteld om die voor kennisgeving aan te nemen. Daar is ook niks op binnengekomen. Dan hebben we alle nieuwe behandelvoorstellen gehad.

Overig Agendadeel

13. Termijnagenda commissie Fysieke Leefomgeving

De voorzitter: Dan komen we bij agendapunt 13, de termijnagenda commissie fysiek. Kan de commissie zich vinden in de voorliggende termijnagenda? Mijnheer Gündogdu vanuit Beter voor Dordt.

De heer Gündogdu: Voorzitter, excuses. Ik zat bij een ander punt. Ik heb straks bij punt 16 een opmerking. Pardon, punt 15.

De voorzitter: Punt 15, stand van zaken toezeggingen neem ik aan. Oké, daar komen we nog bij. Als er bij punt 13, termijnagenda commissie fysiek, geen opmerkingen zijn, dan gaan we door naar punt 14.

14. Stand van zaken Moties

De voorzitter: Stand van zaken moties. Er zijn vooraf geen wijzigingsvoorstellen aangemeld. Kan ik concluderen dat de commissie akkoord is met het afvoeren van de moties, waarbij afvoeren wordt voorgesteld. En dat de commissie kennis neemt van het overzicht. Geen op- of aanmerkingen gemaild en nu ook niet in de chat. Dus dan gaan we ervanuit dat het akkoord is.

15. Stand van zaken Toezeggingen

De voorzitter: Punt 15, stand van zaken toezeggingen. Daar wilde meneer Gündogdu het woord.

De heer Gündogdu: Ja, voorzitter, dank u wel. Ook mede namens mevrouw Jager. Bij punt 1, en dat is het onderwerp mobiliteitsbeleid. Daar wordt nu voorgesteld om dat af te voeren. En zowel mevrouw Jager als wij vanuit Beter voor Dordt zijn van mening dat de toezegging die de wethouder heeft gemaakt bij de behandeling van dit onderwerp, de toezegging om binnen enkele weken terug te komen richting de commissie, eigenlijk haaks staat op de stand van zaken. Dus wij zouden ervoor willen pleiten om dit punt niet af te voeren.

De voorzitter: Ja, dat is inderdaad via de mail ook vanuit mevrouw Jager zo binnengekomen. Dus het verzoek om dit nog niet van de lijst af te halen. Is er iemand die daar tegen is? Dat denk ik niet. Kan ik verder concluderen dat de commissie kennis heeft genomen van het overzicht en hiermee kan instemmen? Dat is het geval.

16. Rondvraag

De voorzitter: Dan kom ik bij punt 16, de rondvraag. Er is niks voor de rondvraag aangemeld. Maar is er iemand die nog iets wil vragen? Nee, dat is niet het geval.

De heer Stam: Voorzitter.

De voorzitter: Ja, ik hoor toch iemand. Mijnheer Stam.

De heer Stam: Ja, als het goed is dan is er bij vragen aan de wethouder een vraag gesteld door meneer Kleinpaste.

De voorzitter: Die heb ik hier niet op mijn lijstje staan. Dus als meneer Kleinpaste nog een vraag heeft, dan ...

De heer Kleinpaste: Ik denk dat de wethouder de vraag aan het begin bedoelt.

De heer Stam: Ja, dat bedoel ik.

De voorzitter: O, toen u er nog niet was. Ja, meneer Sleeking had toen gezegd dat die vraag schriftelijk wordt beantwoordt. Maar als u in de gelegenheid bent mag u hem ook nu beantwoorden.

De heer Stam: Ja hoor. Ik de communicatie over de starterslening staat dat het college binnen acht weken op een aanvraag reageert. En die acht weken, dat is een wettelijke termijn. In de praktijk zal die termijn korter zijn. De rol van de gemeente is enkel het controleren van de aangeleverde gegevens en het al dan niet uitschrijven van een ondertekende beschikking. Met deze beschikking moeten aanvragen dan naar de SWN. Ik denk en we gaan ervanuit dat die aanvraag dan niet langer dan twee hooguit drie weken bij de gemeente is. Maar in de praktijk moet dat nog gaan blijken. Maar wij streven er naar om geen conflicten te laten ontstaan bij het uitschrijven van de starterslening richting de hypotheekverstrekker.

De voorzitter: Oké, dat is een heldere beantwoording. Meneer Kleinpaste.

De heer Kleinpaste: Ik ben blij dat het op die manier in de praktijk zijn vorm zal krijgen.

De voorzitter: Dat is positief.

Sluiting

17. Sluiting

De voorzitter: Dan kunnen we de commissie fysieke leefomgeving met deze positieve noot kunnen we hem gaan sluiten denk ik. Als er voor de rest geen vragen zijn vanuit de commissie. Dan wil ik u bedanken voor uw inbreng en voor uw geduld. Ik wil u bedanken voor uw input en uw inbreng en ik wens u allen een fijne avond.

CONCEPT